

DIRVA

KUTERIS SIMAS KUDIRKA

Prieš kurį laiką rašytojas Jurgis Glaiuda Dirvoje iškėlė mintį kuteri Vigilant, ant kurio denio įvyko Simo Kudirkos tragedija, pavadinti paminkliniu Simo Kudirkos vardu.

Tas pasiūlymas sulaukė kelių oponentų atsiliepimų, kurie siūlė Vigilantą nuvilkti į prieplaukos užkampius ir paversti jį laužu. Tai buvo naivūs pasiūlymai, tartum žmogus gali kirsti tauti metalui. Žmogaus dvasia gyvena simboliuje. Simo Kudirkos vardo suteikimas kuteriui ir bus simbolio triumfas prieš netiesą ir klaidą. Dauguma lietuvių, kiek teko patirti, tą sumanyimą sveikino.

Ad hoc komitetas sukūrė tam reikalui petičiją, buvo laišku amerikiečių spaudoje (A. Gustaitis, N. Nyerges), kreiptasi į legisltyvos žmones.

Lietuvių spaudoje visa tai, tačiau, slypėjo mieguisto letargo rūke. Ir tol, kol, pagaliau, kongresmanas Romanas C. Pucinski energingai stvėrė jautį už ragų.

Jis subūrė penkiolika kongresmanų ir norį praveisti rezoliuciją kuteriui pavadinti Simo Kudirkos vardu.

Romano C. Pucinski iniciatyvai pritarė šie kongresmanai: Silvio Conte, Edward Derwinski, James E. Fulton, Seymour Halpers, Henry Heston, Louise Day Hicks, Robert Michel, Joseph Rarick, Ferdinand St. Germain, Samuel Stratton, John Ware, Harold D. Donogue, Ella T. Grasso, Abner Mikva ir Wayne Hays.

Kongresiniame Rekorde vasario 3 d. ta rezoliucija jau paskelbta savo labai kilniu turiniu. Rezoliucija skelbia:

"Mes patikrinome Pakrančių Sargyboje, kad nėra suvaržymų arba reguliavimo, kalbančių prieš tokią sugestiją. Mes stipriai jaučiame, kad Pakrančių sargybos kuterio Vigilant vardo pakeitimas Simu Kudirka bus amžinas priminimas, kad JAV Kongresas ir Amerikos žmonės nenori kitos tragedijos, kokia partrenkė lietuvių jūrininką Simą Kudirką, kuriam atsakė prieglaudą ir laisvę šioje šalyje".

Savo jausmingoje kalboje kongresmanas Romanas C. Pucinski pasakė, kad Simas Kudirka vardas, kuriuo bus pavadintas Vigilant, bus amžinu priminimu visoms valstybėms, kad JAV žmonės visuomet priešingi priverstinai repatriacijai.

Ši vardo suteikimo kuteriui problema ir vėl išryškino mums mūsų nepaprasto nuoširdumo draugus Kongrese. Vi-

ŠIMTAS PAREIŠKIMŲ LIETUVOS REIKALU JAV KONGRESE

JAV Kongresas - Senatas ir Atstovų Rūmai savo narių kalbomis bei pareiškimais kasmet atitinkamai pagerbia Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo sukaktį. Šiais metais sukaktis paminėta abiejose rūmuose pradedant š.m. vasario 9 d. Senatoriai ir atstovai apie Lietuvą, jos sukaktį, okupaciją, laisvės kovą kalbėjo beveik kiekvienos dienos posėdžiuose. Dvi dienos -- vasario 18 ir 23 -- buvo skirtos pasisakyti visam būriui Kongreso narių. "Lietuvos Dieną" Atst. Rūmuose kalbėjo ar pateikė raštus pareiškimus 36 atstovai, gi Senato "Lietuvos Dieną", vasario 23 d., kalbėjo ar pateikė pareiškimus 11 senatorių.

Iš viso, šiais metais, ligi vasario 25 d. imtinai, 53-ją Lietuvos nepriklausomybės atstatymo sukaktį minint, JAV bių Kongrese kalbėjo ar iškėlė pareiškimus 27 senatoriai ir 67 Atst. Rūmų nariai.

Keturi Atstovai kalbėjo po du kartus, tad A. Rūmuose Lietuvos laisvės reikalas buvo iškeltas 71 kartą. Iš viso apie Lietuvą Kongrese pasisakyta 98 kartus.

Iš senatorių, kalbėjusių Lietuvos reikalui, demokratų partijai priklausė 10 ir respublikonų -- 17. Iš Atst. Rūmų narių

siems aukščiau išvardintiems kongresmanams reikia dėkoti ir siųsti padėkos laiškus. Taip pat kiekvienas lietuvis turėtų rašyti Chairman, Committee on Merchant Marine and Fisheries, U.S. House of Representatives, ragindamas paskirti "hearings" kongresmano R.C. Pucinski rezoliucijai, kuri kongreso rekorduose yra įrašyta H.J. Res. 271.

Rašyti reikia tuojau.

apie Lietuvą kalbėjo 46 demokratai ir 21 respublikonas.

Kongreso Atstovų Rūmuose vasario mėn. nariai, kalbėję apie Lietuvą atstovavo 18 valstijų.

Kiekybiniu požiūriu, pirmoje vietoje žymėtina Connecticut valstija, nes iš jos šešių atstovų Kongreso A. Rūmuose, Lietuvą prisiminė net penki. Antroje vietoje išskyla New Jersey -- iš 15 atstovų, kalbėjo ar pareiškimus pateikė 10.

Visų kalbėjusių pareiškimai atspausdinti "Congressional Record" leidinyje. Šalia pareiškimų, dažnas kalbėtojas prijungė kai kurių miestų Vasario 16-sios minėjimuose priimtas rezoliucijas, Kongreso 1966 m. priimtos Rezoliucijos 416 tekstą bei lietuvių pateiktus raštus apie Lietuvą, jos padėtį, kovą dėl laisvės.

Senate vertos dėmesio kalbos: senatoriaus, vienintelio negro Senate, E. W. Brooke, sen. E. Kennedy ir kitų. Šis pastarasis pažymėjo: lietuvių ryžtas atgauti laisvę, tai pavyzdys visam pasauliui, tai žibintas, nurodąs kelią ir kitiems kovojant dėl laisvės bei prigimtinių teisių. Buvęs JAV viceprezidentas H.H. Humphrey, priminė, kad šiais metais minima ir 720-ji Lietuvos valstybės įkūrimo sukaktis. Jis nurodė, kad Lietuvoje "žydėjusi kultūra bei politinė sistema savo stiprumu, išsilikymu teikia gyvą pavyzdį šių dienų pasauliui". Įsidėmėtinų minčių paskleidė ir kiti senatoriai.

A. Rūmų nariai, kaip ir kai kurie senatoriai, šiais metais priminė Brazinskių, Kudirkos, Simokaikių atvejus -- jie buvę simboliški dabartinei Lietuvos padėčiai ir sovietų elgesiui per 30 metų. Visa eilė Kongreso narių kėlė kolo-

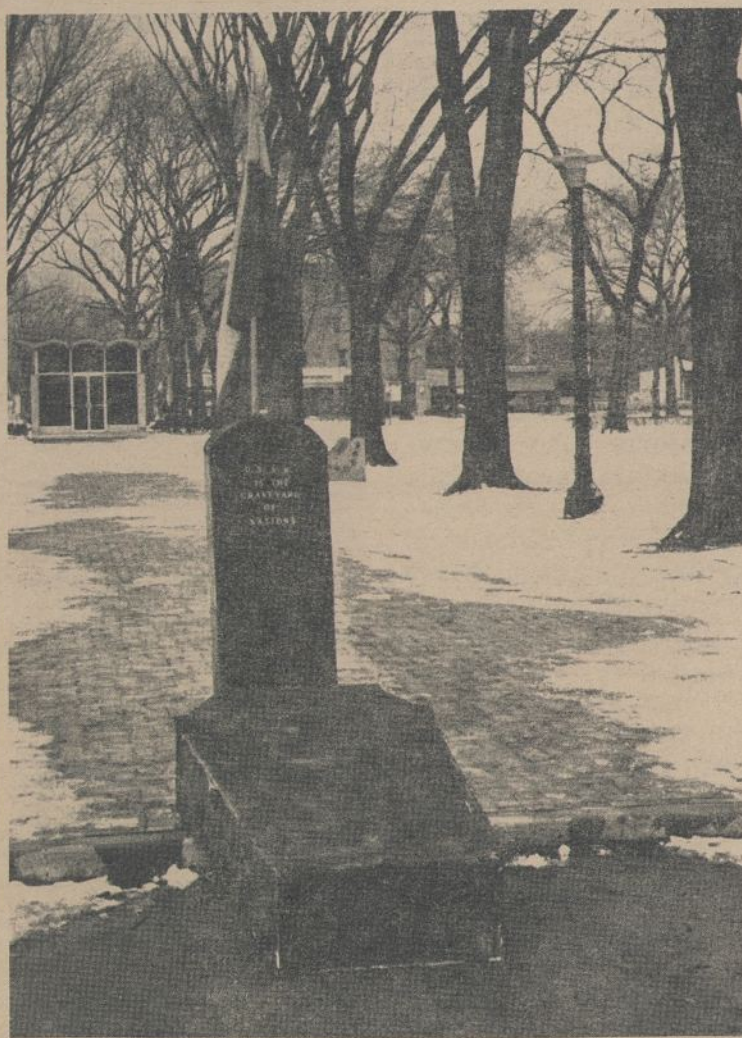
klausimą (sen. Buckley), reikalą vykdyti Rezoliuciją 416, Lietuvos bei kitų Baltijos valstybių okupacijos klausimą kelti Jungt. Tautos, buvo priminti lietuvių išvežimai į Sibirą, Lietuvos rusinimas, ūkinis engimas ir kt. Vienas A. Rūmų narys, O'Neill, Mass., kalbėjo tik Simo Kudirkos reikalui, reikalaujamas daryti žygius jo grąžinimo į JAV reikalui.

Kai kurie atstovai pareiškė savaimingų minčių, pvz., L.N. Nedzi, Mich., nurodė: pusė šių dienų JAV gyventojų nebuvo gimę, Sovietų Sąjungai užėmus Baltijos valstybes ir pusė J. Tautų narių tuo metu dar nebuvo nepriklausomomis valstybėmis. Todėl, atstovo nuomone, reikia

VIRŠUJE: Amerikos Lietuvių Tarybos Bostono skyriaus delegacija pas Massachusetts gubernatorių Francis W. Sargent, kuris ta proga pasirašė Vasario 16 proklamaciją. Nuotraukoje prie stalo sėdi gub. F. W. Sargent. Stovi iš kairės: A. Griauzdė, Lietuvos garbės konsulas adv. A. Shallna, inž. J. Vasys, ALT Bostono skyriaus pirm. inž. E. Cibas, N. Bakšytė ir G. Karosas.

daugiau informuoti amerikiečius.

Kongreso nariai ne vien atveju priminė, kad lietuvių tauta gyvena aštuonis šimtmečius, kad jos kalba -- seniausia, iškėlė klausimą, kad Vakarams suteikus nepriklausomybę Azijos bei Afrikos tautoms, panašiai turėtų pasielgti ir So vietai. Kai kurie atstovai reikalavo iš JAV griežtesnių žygių, ypač pasaulio viešąją nuomonę veikiant Lietuvos bei Baltijos laisvės klausimu. JAV Kongrese vasario mėnesio dienomis dar pabrėžta, jog lietuvių rodomas ryžtas atgauti laisvę, tai pavyzdys visam pasauliui. (E)

Detroito universiteto lietuviai studentai Lietuvos Nepriklausomybės atsteigimo proga, vasario 16 d., universiteto aikštėje pastatė juodą karstą su paminkline lenta "USSR is the Graveyard of Nations". Prie šio paminklo buvo pastatyta Lietuvos vėliava ir dalinami labai taiklūs lapeliai apie Lietuvos okupantą. Lapeliai turėjo didelio pasisekimo ir buvo išdalinti jau pirmomis valandomis.

Roberto Selenio nuotrauka

SUKČIŲ KLAIDOS

Kriminalistikos mokslas pagrįstai tvirtina, kad nusikaltėlis iškliūva ten, kur jis nenumato iškliūti. Gudrus planas atlikti nusikalstamą darbą dažnai būna atidžiai apgalvotas, suderintas su vietos ir laiko aplinkybėmis, rūpestingai numačius alibi. Ir rankos apmautos guminėmis pirštinėmis. Ir vitrakčių parūpinus visą krūvą.

Bet mažytė pražiūrėta detalė atidengia gudriausiai suplanuotą nusikaltimą.

Didžiausi sukčiai ir kriminalistai savo veiklos metodais yra sovietai. Šantažas, melas, apgaulė, brutalus nuneigimas tiesos, viskas tai su daro jų veikimo metodų atramą. Susidūrus su so vietinės propagandos turiniu visad matyti, kad sovietai juodą vadins baltu ir smerks tuos, kas su tuo nesutinka.

Prieš keturius mėnesius iškilo viešumoje jau no lituanistikos mokslininko prof. J. Kazlausko Lietuvoje mirties miste-

rija. J. Kazlauskas nelabai sugyveno su "valdanciaisiais". Jis turėjo savo kietas ir neišduodamas nuomones. Suprantama, visi jo konflikto su "valdanciaisiais" susikirtimai, niekad (kol sovietai valdo pavergtą Lietuvą) neiškils viešumon. Tiktai galima prileisti, kad kokia nors reabilitacijų banga, kada nors galės numesti pluoštą sviesos. Tačiau, dabar, viskas tai skandinama trumpų ir neaiškių pareiškimų liūnuose.

J. Kazlauskas dingio iš viešumos Vilniuje spalio 8 d. 1 val. dieną, kada jis po savo darbo valandų, išėjo iš mokslių akademijos knygyno. Tas "dingimas" atrodė niekam nebuvo parūpęs. Nei spauda, nei paieškojimo įstai gos, nei, pagaliau, mokslo akademija, nebuvo po J. Kazlausko tam tikro aliarmo stovyje, beaiškinant, kur, kaip adata šieno vežime, dingio žinomas mokslininkas.

Lapkričio 17 d. trumpa žinia spaudoje atskleidė, kad Neryje, prie Vingio parko, buvo rastas J. Kazlausko (paskenduolio) lavonas.

Gruodžio 4 d. Tiesoje pasirodė lakoniškas lavono skordimo aštuonių dalyvių pranešimas. Šiame pranešime nustatoma, kad velionis negalavo širdimi ir miręs dėl patekimo vandenin (asfiksija). Taip pat pridurta, kad kūne neatrasta sužalojimų.

Beveik trijų savaitių reikėjo, kol spaudoje pasirodė neišvengiamas skrodimo aktas. To akto tvirtinime yra absurdiškas punktas, kad kūne neatrado sužalojimo pėdsakų. Atrodo, kaip tiktai tuo punktu ir stengtasi nuneigti Vilniuje paplitusius J. Kazlausko nu-

(Nukelta į 4 psl.)

■ atkirčiai

PAVOJINGI NE KRABAI, BET RAUPSAI

Draugo kultūrinio prie do redaktorius Kazys Bradūnas labai pasipiktino Dirvos 13 nr-y idėtu vedamuoju straipsniu, kuriame buvo kritiškai pasisakyta apie naują anglišką Šilbajorio knygą "Perfection in exile". K. Bradūnas parašė ilgą gaudulingą straipsnį: "Ar kultūriniam gyvenime pavirsime krabais?" (Draugo vasario 27 d. antroji dalis). Priminsime, kad čia mes dar turime laisvą spaudą ir Dirva gali savo nuomonę lygiai taip pat laisvai pareikšti, kaip ir Draugas. Mes esame ir liekame nuomonės, kad ta R. Šilbajorio knyga, kuriai išleisti Lietuvių Fondas davė 3,000 dol., yra šališka, iškelti tik tam tikrą grupę ir duoda iškreiptą mūsų literatūros išeivijoje vaizdą. Ten keturiolikos išrinktųjų ir tobulų ("perfect") rašytojų tarpe įtrauktas ir toks mažai kam žinomas Jonas Mekas, obseniškų filmų gamintojas ir komunistų propagandistas. Šalia Bradūnio ir Barono dėti Meką yra išsukimas, mestas į veidą visai lietuviškai išeivijai, ne tik rašytojams. Jei Bradūnui tokia kompanija yra maloni, tai jau jo reikalas.

Mums R. Šilbajoris nėra joks autoritetas lietuviškos literatūros klausimais. Gal apie Gogolį ir Čechovą jis geriau nusimano. Tuo tarpu savo nevykusiais rašiniais ir šališkumu jis jau ne kartą yra prastai pasireiškęs, paliesdamas lietuvių literatūros problemas. Jo straipsnis apie lietuvišką kovelę K. Bradūno suredaguotoj knygą "Lietuvių literatūra svetur" buvo silpnas ir tendencingas. Dar daugiau, jis papiktino lietuvių, bandydamas pateikti bolševikus, žiauriai naikinusius laisvosios Lietuvos šviesuomenę. Jis tyčiojosi iš Mazalaitės ir Grigaitės dėl jų patriotinių nuotaukų savo kūryboje. Knygos redaktorius K. Bradūnas tuos jo "perlus" paliko. Tiesiog kaip Pulgio Andriūšio feljetonas buvo Šilbajorio straipsnis "Metmenyse" apie A. Mackų, kuris nepakankamai sugebėjo apvaldyti lietuvišką žodį viename savo eilėrašty padarė grubią gramatikos klaidą. Tai žiūrėkite kas atsitiko -- Šilbajoris ilgą savo straipsnyje įrodinėjo, kad tai buvusi ne klaida, bet Mackaus genialumo pasireiškimas. Juokų darbas.

Ne viskas yra bloga, kas "Metmenyse" rašoma. Tačiau mes neužmirštame, kad kaip tik šis žurnalas ir Darbas pirmi nusižengė lietuviškam solidarumui kovoję prieš okupantą ir pradėjo ieškoti "trečiojo kelio". Netrukus santariečiai pasitraukė iš lietuviško kovos lauko ir puėjo bendradarbiavimą su okupantu (ne su tauta, kaip jie mano). Gal

PASTABOS IR NUOMONĖS

VISUOMENINĖS VEIKLOS DARNOS IEŠKANT

Dr. H. Brazaitis yra PLB valdybos vicepirmininkas visuomeniniams reikalams. Red.

Atidarydamas Pasaulio Lietuvių Gydytojų Sąjungos šeštąjį suvažiavimą 1967 rugsėjo 2 Clevelande, sakiau: "... didžioms lietuvių tautos aspiracijoms ir lietuvių tautos gyvybės išlaikymui reikalingas mūsų tautos ypatingas susiklausymas ir vienybė". Toliau: "Tik mūsų visų pastangomis, kad ir skirtingomis priemonėmis, purenama tautinė dirva amės derlių, kurio visi taip ilgamės. Todėl venkime bereikalingų asmeniškybių, vedančių prie susiskaldymo. Susiskaldymo troškimas mūsų tautos priešai. Ar nepravartu būtų lietuviškų grupių savitarpio neapvaldomiems ginčams paskelbti moratoriumą iki tol, kol lietuvis tvirtai atsistos savo gimtosios laisvos žemės sienų sargyboje". Ir: "Visų kartų" ir pažiūrų "tautinėje vienybėje glūdi mūsų stiprybė, o susiskaldyme -- greita pražūtis". Šitas mirks, manau, pravartu įsidėmėti lietuviškų veiksmų vadovyboms bei paskiriems jos veikėjams.

Nuo tų minčių pareiškimo pradžio jau daug laiko, ir likimo man buvo lemta išplaukti į platesnius lietuvių visuomeninės veiklos vandenius. Mano iniciatyva ir PLB Valdybos pavedimu vienybės varden pavyko sužausti 1970 sausio 24 Chicagoje pirmąjį Alto ir JAV LB CV pasitarimą. Deja, šis pasitarimas nedavė patenkinamų rezultatų. Nenoriu čia ieškoti pasitarimo nepasisekimo priežasčių bei kaltininkų, nes tas sukeltų daugiau kartelio negu naudos. Noriu tik trumpai paminėti tuojau po pasitarimo Leonardo Šimučio, ilgamečio Alto pirmininko ir Amerikos lietuvių visuomenininko-veiterano, man pasakytus žodžius. Jis dėstė, kad ne pirmame posėdyje buvo susitarta įsteigti Altą. Reikėjo daug pasitarimų, įvairių nuomonių derinimų ir nuolaidų. Iš šio pasitarimo yra ta nauda, sakė jis, kad pirmą kartą Alto ir JAV LB vadovybės susėdo prie vieno stalo atviru diskusijų metu ieškoti bend-

visokio bendradarbiavimo aistros pagautas, K. Bradūnas neseniai davė pluoštą savo poezijos "Metmenims" (Nr. 19, 1970), kurie savo ruožtu jį pagiria (žr. Nr. 14, 1967). Taip ranka ranką plauna.

Kalbėsime atvirai. Visiems žinoma, kad Šilbajoris studijavo literatūros mokslus Maskvoje. O jau mes esame pas tebe, kad kas tik "studijų tikslais" ilgesnį laiką pabuvoja Rusijoje ar okupuotoje Lietuvoje, tas atsiduria dideliame pavojuje apsikrėsti komunistinių raupų bacilomis, net ir prieš savo norą. Ne mes vieni tai pastebėjome ir ne vienas Šilbajoris buvo išstatytas tokiam pavojui. Apie Šilbajorį jau seniai davė išpėjimą Bradūnui gal artimesnis negu Dirva frontininkų žurnalas. Laisvę (1968. Nr. 43, p. 68). Dabar tas žurnalas (1970 m. gruodžio m. Nr. 50), net dvieiose vietose rašo apie kitą keliauninką į bolševikiją, dr. A. Avizienį, kaip apie "pasimetusį mokslininką" ir piktinasi jo "humanistiniu nusismailinimu". Taigi, ne tik Dirvoje atsirado "krabai", bet ir frontininkų žurnale. O mes sakome: Čia ne "krabai"! Dėmesio -- tu rime reikalą su bolševikiniais raupsais, kurių reikia saugotis ir kitus iš anksto išpėti. Pavojuje atsidiūrė ir K. Bradūnas.

ro kelio. Esu įsitikinęs, kad tas pasitarimas nedavė rezultatų tik dėl to, kad nė viena pusė neparodė mažiausio noro bet kokioms nuolaidoms. Ateityje norint susitarimą pasiekti, kaip viena, taip ir kita pusė, turi padaryti nuolaidų, kitaip ir žūsi me neužsibaigiančių ginčų kovos lauke.

Pasistenkime išdėstyti tų nesantįkų priežastis. Svarbiausia priežastis tai stoka tolerancijos ir pagarbos vienos institucijos šalininkų kitai, net nenoras pripažinti vieniems kitų egzistencijos. Tai aiškiai matyti jei ne iš frontinių puolimų, tai iš posakių bei veiksmų. Tai pasitvirtinsime pasikaitę atitinkamą spaudą, pasižvalge po institucijų nutarimus ir pasiklausę vadovų kalbų.

JAV LB Taryba antroje savo sesijoje Philadelphiaje priėmė utopišką nutarimą, įgaliojantį JAV LB CV ieškoti būdų toms dviem (JAV LB ir Alto) institucijoms susijungti į vieną organizaciją dviem uždaviniam -- politiniam ir kultūriniam. Ar ne tiksliau buvo įgalioti JAV LB CV ieškoti būdų bendrai koordinuoti veiklos bazei surasti, parodyti vieni kitiems toleranciją ir pripažinti vieni kitų darbus. To nutarimo poveikį Alto pirmininkas, atrodė visos valdybos pritarimu, savo Vasario 16 minėjimo metu pasakojė kalboje Clevelande viešai pakvietė JAV LB įsijungti į Altą, tokiu būdu prilyginamas JAV LB su grupėmis, įeinančiomis į Alto sudėtį. Toks pasitvymas irgi nėra realus ir, aišku, bendruomenininkams visai nepriimtinas, o gal net įžeidžiantis. Čia ir glūdi visa nesugyvenimo esmė. Stoka nuovokos, tolerancijos ir vieni kitiems pagarbos. Vieni nori susijungti, kiti gi juos prijungti. Bet tai gal yra bazė pasitarimams pradėti? Nuolaidas bedarant, gal ir būtų galima vidurkely susitikti ir susitarti.

Lietuvių Bendruomenės esmė ir paskirtis nusakyta Lietuvių Chartoj. Jos pirmame paragrafe sakoma: "1. Tauta yra prigimtoji žmonių bendruomenė" ir "Pasaulyje pasklidę lietuviai sudaro vieną Pasaulio Lietuvių Bendruomenę". Vadinasi, kiekvienas lietuvis savo prigimtimi priklauso Lietuvių Bendruomenei. Nereikia ir nereikalaujama jokio įstojamojo pareiškimo Bendruomenei priklausyti. Bendruomenė tvarkosi, demokratiniu būdu rinkdama savo vadovaujamus organus. Taip kaip demokratinėje valstybėje, taip ir Bendruomenėje, balsuotojai išrenka savo vadovybę. Nei demokratinėje valstybėje, nei Bendruomenėje rinkimuose nedalyvauja ar juos boikotuoją vadovybės nepakeičia. Lietuvių Bendruomenės vadovybė gali būti pakeista tik demokratiniiais rinkimais išsivijus balsuotojų daugumos. Skirtumas tarp valstybės ir Bendruomenės yra tik tas, kad demokratinėje valstybėje valdantieji turi teismus, policiją ir reikalui esant kariuomenę bendrai tvarkai palaikyti bei įstatymams įgyvendinti. Bendruomenėje gi nėra priemonių priversti mažumą paklusti daugumai. Dėl to dauguma turi stengtis atstovauti visumai, tarsi su mažuma ir ją įtraukti į vadovybę, jei tai iš viso yra įmanoma. Mažuma gi, neįsijungusi į visumą, turi būti tiek demokratiškai pribrendusi, kad nestatytų daugumai ultimatyvių reikalavimų ir neturėtų griaujamų tendencijų. Tuo klausimu esu kalbėjęs Tabor Farmoje 1970 rugsėjo 19-20, ir šios mano mintys buvo atkartotos Pasaulio Lietuvių 1970 rugsėjo spalio Nr. 12/48 ir Dirvoje 1970 spalio 23 d. Nr. 80. Panašias mintis yra pareiškęs Vytautas Vaitiekūnas (Draugas 1971 sausio 20 d. Nr. 16).

Altas buvo sudarytas kitais pagrindais, grupiniu atstovavimu. Dabartinė Alto sudėtis yra visai kita negu buvo jo įsteigimo pirmaisiais metais. Šiandieninį Altą sudaro daugiausia organizacijų, ir asmeninė sudėtis yra kitokia. Pirmųjų metų Altą sudarė lietuviško visuomeninio bei politinio gyvenimo elitas, tauti-

DR. HENRIKAS BRAZAITIS

nio lietuvių judėjimo vėreranai, kurių autoritetui nebuvo lygių. Tuo metu ir sąlygos buvo kitos, nebuvo dar nei Vilko nei LB, ir dar nebuvo pasibaigęs antrasis karas, JAV nebuvo naujo išeivijos antplūdžio, ir lietuvių masėse tautinė sąmonė buvo žymiai nusilpusi. Tačiau turime sutikti, kad Altas atliko ir atlieka didelius darbus. Kaltinimai ir kritika, kad Altui trūksta iniciatyvos, sumanumo, išradingumo ir naujų planų neturi rimto pagrindo. Kaltintojai ir kritikai vargu ar ką naujo patys padarytų ar galvotų mūsų sunkioje išeivijos padėtyje. Reiktų sutikti, kad bendrai mūsų laisvinimo veiklai reikalinga nauja koncepcija. Tai tiesa. Nežiūrint tų padarytų ar nepadarytų darbų mums nėra jokio pagrindo silpninti ar griauti 30 metų veikiančią politinę instituciją.

Vienas iš pagrindinių nesutarimų klausimų tai yra vadinamasis darbų pasiskirstymas atskirais barais. Jeigu įsisąmoninsime, kad kiekvienas veiksnys, ar net organizacijos, jų vadovybės nustato veiklos planus, tai jau daug atliksime vienybės labui. Remtis kokiais būtais ar ne būtais ar kieno nustatytais ir sudarytais nutarimais ar susitarimais yra visai nelogiška. Vytautas Vaitiekūnas savo straipsnyje (Draugas, 1971 sausio 21 Nr. 17) taip rašo: "Jei tuo tarpu nei manoma abiejų viršūnių susijungimas, tai būtina juodviejų simbiozė. Pagrindas ir pavyzdys tokiui simbiozei gali būti jau 1954 veiksmų sutarimas. 1954 gegužės 18-19 New Yorke vykusio konferencija, dalyvaujant Vliko pirmininkui prel. M. Krupavičiui, Vykdomosios tarybos pirmininkui K. Žalkauskiui, buvusiam Vliko pirm. prof. J. Kaminskui, Alto vykdomajam komitetui, diplomatų atstovams, Laisvės komitei ir Mažosios Lietuvos tarybos pirm. E. Simonaičiui, tarp kitų dalykų sutarė, kad "bent kartą per metus Vliko, Vykdomosios tarybos, diplomatų, Alto, LLK ir MLT atstovai bendrame pasitarime pasiaiškina kas nuveikta ir kas artimoje ateityje feikda nuveikti ir pasiskirsto darbų vykdymą". Bendruomenės organizacija tada bent JAV dar nebuvo laikoma tolygiu veiksmu. Bet šandien tokio klausimo nebėra.

Kaip matome, Bendruomenės atstovų tame pasitarime nebuvo. Kitas darbų pasiskirstymo susitarimas buvo nustatytas LOK'o bene 1951, bet tai ne Bendruomenė. Nuo to laiko sąlygos pasikeitė, ir, manau, Bendruomenės vadovybė turi pilną teisę tuos susitarimus peržiūrėti ir dabartinėmis sąlygom savo veiklos planus pritaikyti. Kiekvieno lietuvių pareiga yra dėtis prieš laisvinimo darbų. Kiekvienos organizacijos pareiga toki darba kiek išgalinti remti ir dirbti. Niekas tam neprieštarauja, bet skatina. O Bendruomenėi kažkodėl to nevalia! Niekas laisvinimo darbams neturi, kaip amerikiečiai sako, "franchise" arba monopolio. Darbo rankų ir protų tam niekad nebus per daug. Čia gal tik reikalingas darbų koordinavimas, kooperacija ir susitarimas, kurio Bendruomenės vadovybės bene visada siekė ir siekia. Pasitarimas turi liesti klausimą, kaip laisvinimo darbas turi būti dirbamas, kaip sudaryti bendrus planus bei nustatyti bendrą liniją, bet ne kaip tą darbą Bendruomenėi uždrausti. Paskutiniu metu Lietuvių Bendruomenėi yra mestas didelis kaltinimas, kad, girdi, Bendruomenė trukdanti laisvinimo darbą. Tai tų šia frazė. Reikalinga konkrečių įrodymų ir pavyzdžių. Beto, Lietuvių Bendruomenės vadovybė yra puolama už neva veržimąsi į "valdžią". Iš tikrųjų jokio veržimosi nėra. Gal vienintelė Bendruomenės vadovybė kaltė, kad jie nepripažįsta "valdžios", kurios mūsų išeivijos sąlygose nėra ir būti negali. Yra vien tik rūpesčiai ir darbai. Taigi, nesant "valdžios" -- nėra ko į ją ir veržtis.

Antras keblus klausimas -- tai lėšos ir ypač Vasario 16 proga renkamos aukos. Bendruomenė siekia bendro finansų fondo visuomeniniams - politiniams reikalams. Tai nėra nau-

jas klausimas. Jis buvo iškeltas a.a. Juozo Bačiūno pirmame PLB seime New Yorke 1958. Į tą klausimą tada nebuvo atkreiptas atitinkamas dėmesys. Dabar daug kas primeta bendro finansų fondo idėją dabartinei Lietuvių Bendruomenės vadovybei. Ji nėra to bendro finansų fondo idėjos pradininkė. Ji tik seka praktiško žmogaus, visi su tuo sutiksime, kada a. Juozas Bačiūnas toks buvo, pėdomis. Neradus visų veiksmų pritarimo, Bendruomenė turės sudaryti savo fondą. Povilas Mikšys (Dirva, 1971 vasario 24 Nr. 14), pasisakydamas prieš bendrąjį finansų fondą, remiasi labai nevykusiu pavyzdžiu. Jis klaidingai atvaizduoja amerikiečių įvairių ligų fondus -- vėžio, širdies, polio ir kt. dar klaidingiau priskiria juos kaip priklausančius prie sveikatos departamento. Gyvenime visai taip nėra. Tų jo minėtų fondų nėra, yra atskiros organizacijos, kurios renka pinigų kovai su tomis ligomis bei jų tyrinėjimams ir pagalbai tų ligų aukom. Jokios priklausomybės sveikatos departamentui neturi. Toliau P. Mikšys sako, kad amerikiečiai tokių bendrų fondų neturi, nes netiki pasisekimu. Čia pamiršamas vadinamasis United Appeal su raudona plunksna ir jo milijoninis pasisekimas. Lietuviškoje padangėje tokius bendrus fondus irgi turime: Balfas, Kultūros Fondas, Lietuvių Fondas. Tai ar nelogiška išvada -- Bendras Finansų Fondas visuomeniniams - politiniams reikalams. Be to, Povilas Mikšys sielojasi ir finansine Vliko padėtimi įsteigus bendrąjį finansų fondą. Čia gerą atsakymą pateikė Juozas Maciauskas laišku Draugui 1971 vasario 8 d. Nr. 32, kur jis skaičiais nurodo Vliko pajamas ir šaltinius, iš kur kas gaunama. Kol bendro finansų fondo nėra ir jam nepritariama, Bendruomenės vadovybė laikosi laisvo aukotojo apsisprendimo principo. Ir kas čia blogo? Ar kas gali priversti lietuvių sunkiai uždirbtą dolerį aukoti, kam jis nenori. Bėda čia yra ta, kad per eilę metų į tas aukas turi kaip į įsisėnėjimo teisę Altas, JAV LB pajudinus tą klausimą vienšališkai, užvertė košę. Atrodo, kad vienybės ir taikos labui LB turėtų pasisakyti, kad nuo Vasario 16 aukų atsisako. Čia nebus prasišlenka su laisvu aukotojo apsisprendimu, nes kas nenorės, jo niekas neprivers duoti auką kam nenori ir suras kitą progą savo auką paskirti kam nori ir kam jis laiko daugiau reikalingą arba, kas jo nuomone, daugiau naudingų darbų atlieka. Taip į dalykus pažiūrėjus, bus išvengta daug bereikalingo erzelio ir nesusipratimo.

Trečioji mūsų nesantaikos problema -- tai tolerancijos stoka kaip galvojančiam. Kai kuriems dar vadenasi neišpašalytos šmėklos, tai komunistų epitetai, komunarai ir, jei ne šnipai, tai tikrai patsidavėliai ir dirbą tautos okupanto labui ir jų propagandai. Jei negali pri skirti prie aukščiau išvardintų kategorijų, tai išvadini liberalais ar dar blogiau tokius nekądėjus pramini frontininkais. Lietuvių Fronto Bičiulių narių tarpe yra daug aktyvių, sumanių, išsimokslinusių, energingų vidurinės kartos veikėjų. Jie ne užsitarinau tos paniekos. Taisgi svačiojimai tokiais epitetais nesudaro daug garbės. Iš kitos pusės paskaičius paskutinį Lietuvių Fronto Bičiulių leidžiamą naujo redaktoriaus redaguojamą, žurnalą ir Laisvę (1970 gruodžio N4, 50/87) tenka suabejoti jo vedamos linijos teisingumu. Kas savo keliama į padanges, o kas kiti -- tai nustumiama į bedugnę.

Viena iš svarbesnių mūsų nesutarimų priežasčių yra nevienoda pažintų į santykiavimą su pavertu kraštu. Šiuo reikalu būtina aiškaus veiksmų pasiskaidymo, kad niekam nėra suteikta teisėjų bei policijos pareigų kitaip galvojančius teisinti ar bausinti.

Didelė mūsų nesugyvenimo problema yra spaudos skelbiamai neištirti faktai ir prasimanę gandai. Apie juos esu kiek rašęs. Šį kartą paminėsiu tik kelis paskutinių savaitžių atvejus, kur ar dėl informacijos stokos ar dėl piktos valios iškraipomi ir tendencingai aprašomi faktai, pvz.: Naujienos 1971 vasario 13 Nr. 37 vedamuoju užpuola JAV LB CV pirmininką

ir jo lankymąsi Washingtone. O ko jis su savo bendradarbiais ten lankėsi? Ogi naujo įstatymo projekto, liečiančio tautines mažumas (Ethnic Heritage) reikalą, kad tautinės mažumos gautų valdžios pašalpą savo kultūriniam ir švietimo reikalams. Ar tai nusižengimas? Ar už tai žmogų reikia smerkti? Gita JAV LB CV pirmininkas buvo išrinktas vienbalsiai, už jį net negausiai mažumai (opozicijai) pasisakius, ir jo Centro Valdyba sudaryta ne vien iš vieno plauko žmonių. Kitas atvejis tai Povilo Mikšio straipsnis (Dirva 1971 vasario 24 nr. 14), kuriame jis tvirtina, kad Lietuvių Bendruomenė darė žygius įsijungti į Vliką, bet nepavyko. O buvo taip: Vliko Taryba sudarė komisiją iš dr. Br. Nemicko, Br. Bieliuko ir V. Vaitiekūno, kuri parengė Vliko statuto pakeitimo projektą ir jame numatė, kad į Vliko seimą įeity 15 PLB Valdybos rinktų atstovų (iš kitų organizacijų tik po 3) ir kitus PLB liečiančius nuostatus. Šis Vliko statuto projektas PLB ryšininkų buvo atsiųstas PLB Valdybai, kuri į tai reagavo vienbalsiai priimtu laišku:

"PLB Valdyba savo posėdyje įvykusiame 1970-V-23 Klevelande, apsvačiusi Vliko Tarybos Komisijos priimto Vliko Statuto pakeitimo projektą, nutarė:

1. PLB Valdyba santykiuose su Vliko laikosi PLB Visuomeninės Veiklos Gairėse pareikšto nusistatymo, kur pasakyta: "PLB sustaria su Vliku dėl bendros veiklos linijos, darbų derinimo ir abipusės pagalbos. Organizaciją Vliko tvarkymąsi PLB laiko jį sudarančių grupių ir jo organų (seimo, tarybos, valdybos) vidaus reikalų jokių atvejų į tai nesikiša. PLB nenumato įsijungti į Vliką kaip į su daranti grupę".

2. Vliko statuto pakeitimo projekte 5 str. numatomas PLB Valdybos rinktų 15 atstovų įjungimas į Vliko seimą nesiderina su PLB Valdybos nusistatymu.

3. PLB Valdyba mano, kad PLB Valdybos atstovų įjungimas į Vliko seimą nėra valdybos kompetencijoje ir todėl šis klausimas gali būti svarstomas tik PLB seime.

4. PLB Valdyba prašo Vliko vadovaujamų organų jokių vienšališkų nutarimų, liečiančių PLB, be PLB Valdybos žinios ir sutikimo nedaryti".

Štai kaip PLB "veržėsi" į Vliką. Vadinasi, šis Povilo Mikšio tvirtinimas visai neatitinka tikrovės. Po tokių netikslumų tenka suabejoti ir kitų jo iškeltų tezių autentiškumą.

Vienybės beišeikant, reikia vengti vienoje ir kitoje upės pusėje atsiradusių vadinamųjų smogikų, kurie pasiryžę veikti kovos dvasioje, o ne visuomeninei veiklai reikalingu rimbumu, taktu bei ramumu. Tikimės, kad tolerancija, ramumas ir taktas nugalės karštuolių vienybės siekiant.

PAGALVOK

• Jei nori apie save viską sužinoti -- užpykdyk savo kaimyną!

• Kritiko malda: Viešpatie, leisk man būti nuolankesniu, leisk man būti aklesniu, kai aš žiūriu į kitų klaidas!

• Kvailio širdis yra burnoje -- išmintingojo burna yra širdyje.

• Tas, kas savo gyvenime vadovaujasi iš anksto ir nuosekliai paruoštu planu -- susilauks jam gana daug netikėtumų.

• Prakaite dar niekas neprigėrė.

• Komplimentai yra kaip kvepalai -- jie turi būti uostomi, o ne praryjami.

• Jei netiki, kad pasisekimas yra laimės dalykas -- paklausk to, kuris nusivylė.

Paruošė V.Š.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
PRENUMERATĄ

DIRVA THE LITHUANIAN NEWSPAPER

6907 SUPERIOR AVENUE, CLEVELAND, OHIO 44103

Telephone: (216) 431-6344

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CLEVELAND, OHIO • PUBLISHED TWO TIMES A WEEK EVERY WEDNESDAY AND FRIDAY BY AMERICAN LITHUANIAN PRESS RADIO ASS'N. VILNIS, INC. • SUBSCRIPTION PER YEAR \$13.00 • SINGLE COPY 15 CENTS.

EDITOR VYTAUTAS GEDGAUDAS

DIRVA IŠEINA TREČIADIENIAIS IR PENKTADIENIAIS • PRENUMERATA MEAMS \$13.00, PUSEI METŲ \$7.00 • ATSKIRO NUMERIO KAINA 15 CENTŲ • STRAIPSNIAI TRUMPINAMI IR TAIŠOMI REDAKCIJOS NUOŽIŪRA • NESPAUSDINTI STRAIPSNIAI GRAŽINAMI TIK AUTORIAM PASIRANT • PAVARDE PASIRASYTI STRAIPSNIAI NEBŪTINAI IŠREISKIA REDAKCIJOS NUOMONĘ • UŽ SKELBIMŲ TURINĮ IR KALBĄ REDAKCIJA NEATSAKO.

SIMAS? ATSIŪSKIT ŠIMTĄ KNYGŲ!

Kaip staiga ir spon-taniškai visuose Ameri-kos miestuose jaunieji lietuviai, sujaukinti Si-mo Kudirkos tragedija, pirmieji suskubo išei-ti į gatvę demonstruoti, pirm negu jų tėvai pa-ruošė akcijos planą, taip ir dabar, vos pasiro-džius knygai SIMAS, jau-nieji skaitytojai grie-biasi už jos platinimo.

Štai Detroito skautių Gabijos tunto vadovės kreipėsi į mus su pra-šymu skubiai atsiųsti šimtą SIMO egzemplio-rių, norėdamos išplatin-ti Kaziuko mugėje. Kai mes užtikrinome, jei liks kiek neparduotų, ga-lės mums sugrąžinti, at-sakė, jog likučius jei tik-jų bus, pasiųs Vasario 16 Gimnazijos mokiniams, kaip tunto dovaną.

Atrodo, jei skautės no-rės pasiųsti ir Gimna-zijai, reikės į Detroitą siųsti dar papildomą siuntą. Garbė Detroi-to skautėms, kad jos pa-pildomoms tunto paja-moms nesilima skalbia-mųjų miltelių platinimo vajuos, ar automobilių

mazgojimo, bet imasile-tuvių tautos kankinio Si-mo Kudirkos atminčiai skirtą knygą kuo plačiau-siai paskleisti.

Mes gauname daug už-sakymų ir iš kitų vietų, prašant atsiųsti po šim-tą egzempliorių. Ir tai nėra nuostabu, nes šios knygos parašymas ir iš-leidimas buvo atliktas re-kordiniu laiku, pralen-dimo tempus, nekalbant jau apie lietuviškos kny-gos išleidimo skubą.

Rašytojo laureato Jur-gio Gliados knyga SI-MAS vaizduoja kelioli-ka Simo Kudirkos gyve-nimo valandų. Tai yra Simo Kudirkos golgotos valandos.

Autorius panaudojęs daugybę jam prieinamos medžiagos, pavaizdavo tas valandas beletristi-nės realybės būdu. Kny-ga turi apie 160 puslapių ir Simo atvaizdą, koks buvo jo sovietinio paso kolytėje. Knygos kaina 3 doleriai. Gaunama Dir-voje ir pas platintojus. Kaip dailiosios litera-

PARAMOS METINIS SUSIRINKIMAS

Lietuvių kredito koope-ratyvo Paramos narių metinis susirinkimas, įvykęs šių metų vasario 28 d. Bloordale klubo pa-talpose, išsiskyrė iš ke-letu ankstyvesniųjų savo gausumu. Dalyvavo iš-galimų 2460 apie 400 na-rių. Pirmininkas H. Ste-paitis pradėdamas 19-ji susirinkimą paminėjo, kad iš mūsų tarpo atsi-skyrė ir į amžinąjį nu-ėjo šie: J. Balsevičius, Vladė Martinaitis, P. Dragunevičius, Stp. Kai-rys, A. Jonynas, Vyt. Pi-lėnas, J. Siminkevičius, R. Laurinavičius, A. Bal-nis, Andr. Jasiulis, Br. Šimkus, Vyt. Vingevi-

tūros Requier Simui Ku-dirkai, knyga SIMAS tu-rėtų rasti vietą kiekvie-no lietuvių šeimoje.

Tai yra ta išliekamo-ji vertė visų demonstra-cijų, ašarų ir nevilties, kurie buvo apėmę lietu-vius tik prieš tris mė-nesius, žvarbiomis gruodžio pradžios dienomis, protestų metu. Tos nuo-taikos amžinai išliko de-monstravusių lietuvių, jaunų ir senų, sielose. Dabar, su skausmu pul-suojančiais SIMO pus-lapiais, kiekvienas gali iš naujo stebėti tą baisų įvykį, tartum liedsamas amžinu skausmu pulsuojančią Simo širdį.

Atsiųskit mums šimtą SIMŲ! Daug kas mums taip rašo.

VIENO VYRO PROPAGANDINIS ŽYGIS

Santa Mnica (California) miesto dienraštis Evening Outlook yra stambus ir įtakingas leidinys, siekias už šio miesto ribų. Jo tiražas, kuris siekia kelių šimtų tūkstančių, pats kalba už leidinio prestižą.

Šiame laikraštyje, tame pat puslapyje, kur yra vedamieji, dedamos skaitytojų nuomonės. Tai yra labai įdomi ir spalvinga skiltis. Paprastai keturios ar penkios nuomonės išsako mo-zaikinę tos skilties turinį. Kiekvienai nuomonei skirta iki 400 žodžių.

Algirdas Gustaitis, žinomas lietuvis žurnalistas, nepaprastai vykusiai išnaudoja skaityto-jams atskleistą skiltį. Jis talpi-na laiškų, kurie kaip tik sie-kia nustatyti apimtį. Jo laiškai atrodo antrais dienraščio veda-maisiais.

Vasario 2 d. tilpo puikus ra-šiny "Messages To The Free World". Šiame laiške A. Gus-taitis išdėsto Lietuvos okupa-cijos atvejį, įpindamas Simokai-čių ir Kudirkos kazusą, kaip pavyzdį, kodėl lietuviai pri-versti bėgti į laisvę. Dramatiš-ka laiško stilius sugestijonuo-ja atkreipti dėmesį į Lietuvos pavergimą.

Vasario 15 d. pasirodė A. Gustaitis išsamus laiškas: "So-viet Genocide in Lithuania". Čia vėl su dramatiškais tonais auto-rius riša Simo Kudirkos ir Si-mokaičių kazusą su esmine Lie-tuvos pavergimo tragedija.

Ankstesnieji Algirdo Gustai-čio laiškai, sausio ir gruodžio mėnesiais sugestijonavo Lietu-vos laisvės problemas, vis ri-žant tai su dienos skiltis tada už-ėmusiais Simo Kudirkos ir Si-mokaičių įvykiais.

Puikiai pasinaudojant Evening Outlook didele tolerancija lie-tuviškos problemoms, A. Gus-taitis pravedė per dienraščio skiltis didžios vertės mintis, naudingas lietuviškų problemų pažinimui. (gl)

čius, W. Follert, Al. Švel-nis, P. Daujotienė, Ida Marcinkus, St. Barzdai-tis, J. Stinson, Vyt. Ga-velis, Vyt. Kriaučiūnas, J. Naujokas, Jul. Jasiū-nas, J. Dargelis, A. Vaš-keles, J. Ziūkas, W. Gu-tauskas ir pastaruoju bu-vo paminėtas buvęs Pa-ramos ilgametis tarnau-tojas ir vedėjas Aleksas Statulevičius. Jie buvo pagerbti tyliu minutės susikaupimu.

Perskaičius praėjusio metinio susirinkimo pro-tokolą, kuris buvo priim-tas be pataisų eita prie pranešimų. Pirm. H. Ste-paitis pranešė, kad finan-sinę padėtį pramatyti kas bus rytoj, kas bus už savaitės, metų -- esą sunku. Taip pat paminė-jo pasidvigubinimą pro-centų pereinant iš šerų į taupymo sąskaitą. Pra-nežimą apie finansinius Paramos reikalus darė išd. E. Yurkus. Pagal pa-tiektas 1970 metų gruodžio mėn. 31 d. metines apyskaitas Paramos ak-tyvai sudarė \$4,091,175. Svarbiausios aktyvų po-zicijos yra nekilnojamo turto, asmeninės pasko-los ir indėlis Ontario kre-dito kooperatyvų sąjun-goje. Gi balanso pasyvo svarbiausios sumos yra narių indėliai ir šėrai. 1970 metų bėgyje Para-ma paaugo \$476,357 ir tas naujas kapitalas atė-jęs davė \$862 pelno.

Toliau sekė kredito ko-miteto pirm. L. Šeškaus, priežiūros komisijos pirm. Aug. Kuolo ir revi-zoriaus pranešimai. Kre-dito komitetas turėjo 50 posėdžių. Buvo 245 pra-šymai paskoloms gauti, iš kurių trys buvo nepa-tenkinti. Bendra išduotų paskolų suma sudarė virš 1 milijono 300 tūks-tančių. Priežiūros ko-mitetas konstatavo, kad atskaitomybės knygos ir pateisinamų dokumentų bylos vedamos tvarkin-gai.

Žvelgiant į pelno nuo-solio sąskaitą, išmokė-jus \$45,172 palūkanų už taupomąsias sąskaitas ir įnešus \$15,000 į ga-rantijų fondą, liko nepa-dalinto pelno \$12,939. Valdyba pasiūlė tą pel-ną paskirstyti šiaip: 6% dividendu už šėrus -- \$5,355,45; į specialų fon-dą -- \$1,000; palikta ne-paskirstyto pelno \$4,283,76; Toronto šeštadi-ninei mokyklai -- \$800, Vasario 16 Gimnazijai \$500, Tautos Fondui -- \$200, Lietuvių Fondui, Sporto klubui "Vytis", Sporto klubui "Aušra", Jaunimo ansamblui "Birbynė", Toronto Skau-tams, Ateitininkams, Tautinių šokių grupei "Gintaras" ir Varpo cho-ruui po \$100. Iš viso do-vanoms -- \$2,300.

1971 m. pajamų -- išlai-dų sąmata buvo priimta be pakeitimų. Toliau se-kė rinkimai. Slaptu bal-savimu į valdybą išrink-ta dr. J. Yčas ir p. Ma-sionis, į kredito komite-tą -- L. Šeškus ir į prie-žiūros -- O. Delkus.

Naujų lietuvių namų klausimu pranešimą pa-darė LN valdybos narys D. Renkauskas. Jį papil-dė, parodydamas projek-tą ir išplanavimą J. Strazdas. Nariai naujų namų įsigijimui entuzias

tiškai pritarė. Prie šio užsimojimo įgyvendini-mo nutarė Parama finan-siniai prisidėti.

Einamuose reikaluose buvo keliama daugelis įvairių nariams rūpimų kooperatinių reikalų, ta-čiau pro juos dėl laiko stokos buvo praeita tik paviršium. Laike susi-rinkimo buvo paruošta kuklios vaisės -- kavutė. (pb)

• Mažosios Lietuvos Mo-terų Draugijos šiuo, kuris buvo suruoštas užga-vėnių vakare šv. Jono Kr. Parapijos salėje, sutelkė nemažai torontiečių. Sve-čiams susėdus už stalų, įžanginį žodį tarė MLMD pirmininkė Elzė Jankutė. Konsulas dr. J. Žmuidzinas savo sveikinimo kalboje iš-kėlė didžiuosius Mažosios Lietuvos veikėjus ir rašto

žmones. Lietuvos Pajūrio redaktorius A. Lymantas sveikinimą su nuosirdžiausiais linkėjimais patiekė raštu. Po maldos, kurią su-kalbėjo kun. A. Žilinskas ėjo vaisės. Joms baigiantis buvo atlikta meninė pro-grama. S. Šarkutė padekla-mavo gana ilgoką patrioti-nį dalykėlį, solistas V. Ve-rikaitis, akomponuojant J. Govėdui, padainavo keletą dainų ir Birbynės tautinių šokių grupė vadovaujama A. Biskevičienės vikriai pa-šoko keletą populiarių šo-kių. Turtingos loterijos lai-mėjimais ir p. Adomavičie-nės padėkos žodžiu buvo baigtas šis gražus Mažo-sios Lietuvos Moterų Drau-gijos užgavėnių pobūvis.

• Amerikos Lietuvių Ta-rybos būstinės naujas ad-resas: 2606 West 63 St., Chicago, Ill. 60629. Telef. 778-6900 ir 778-6901.

Šis bei tas

STASIO MARZOUKI

Dar sykį atidžiau dirstelkime į bendruomenininko Esbės prie-kaištus Dirvai, LB tapo ne tik "nuostabią karingą" (Esbė apie sa-viškįs taip tvirtina Dirvos nr. 15), bet ir nervingą: silpnųjų ir trūkumų išskėlimas -- jau vadinasi "kova supriešu". Paprastas fak-tų nurodymas laikomas įžeidimu ir atremiamas jau "nagais ir ra-gais". Jupiteri, tu pyksti, ergo esi neteisingas, Arba liet, priežodis: Už teisybę ypač pykstama. Ši mūsų skiltis skirta faktams, ne tuš-čių žodžių ginčams. Esbė net išcituoja mūsų priekaištus, tariamai nepagrįstus: kad LB stengiasi -- "rungtis dėl politinių postų", kad "LB vadovai vis alksta politinės veiklos", kad "mūsų knygos išeina su pasibaisėtinu klaidom", kad LB sunku "susidoroti su gausiais kultūros rūpesčiais"... Na, dievaži, argi dar tai kas neįvyt? Tikri faktai, Prikiša jis dar nepasirašymą, o Esbė -- argi vardas? Žmo-gau, nesijuok pats iš savęs. Dar linksniau, kai Esbė ima girtis. Gimt. Kalba: žurnalėlis visą laiką merdėjo, kol galop išdėvė (liko tik gėda ir apmaudas). Kodėl GK skaitė tik 300? -- tai skaudi LB sąskaita. Vadinasi, nepajėgta ta vaga verst, nesugebėta (o gal LB vadovai manė -- Alta ir Vilkas čia juos pavados?). Čia sakome ne priekaištą, tik akivaizdų faktą. Nors yra Kult. Fondas ir šviet. Ta-ryba, bet ne visi svarbūs darbai kaip reikiant atliekami. Bet Esbė, užuot kalbėjęs ad rem -- nudykta į šalį: ima girtis tuo, ko niekas ir neneigė. Tad verčiau buvo ne ginčą regžti, bet -- atskirą savi-gyros straipsnį rašyti. Bet Esbė uoliai ieško priekabių ir -- ima prikišti visai nebūtus dalykus (ak, ta spaudos etika!), Juk A. Kairio veikimas buvo pagrįstas kaip LB pareigūno, nes visi žino -- pri-va-taus teatro jis neturi. Šių laikų spaudoj žodžiai trumpi -- nekartojam to, kas jau aišku, ir nepaštam kaskart su oficialiais titulais. Ogi dėl LB politikos -- tiesiog galima Esbės, kad nesusirado nė vie-no aiškaus ramsčio savo pažintai, vien kartoja senas bendrybes. Jei užuot tikrus darbus plėšę, vien nudėvėtai pamokslais maitinsi-mės, ko gero visa LB politika nuriedės lūdnio likimo G. Kalbos keliu: "Bendruomenei rūpi Lietuvos laisvinimas... ji rengia Lietu-vos Nepriklausomybės šventės minėjimus... mezza bei palaiko Lie-tuvos laisvei naudingus ryšius... informuoja apie okupaciją... kiek-vieno lietuvių šventa pareiga... bajorų laikai praėjo... Bendruome-nei neprimtinamas partinis politikieriaivimas"... Regis, jei vien kitų senus žodžius kartoti -- išmintingiau tuo tarpu patylėti.

• Kun. F. Jucevičius išleido knygą, kur savaip peikiamos mū-sų tautinės idėjos. Jis lyg šokasi sukritikuoti lig šiol vyravusius lietuvių principus, vadinamas juos mitais (t.y. nepagrįstais, tuš-čiais dalykais), bet savo ruožtu pats klaidžioja mitais. Pvz. jis ta-ria: "Mūsų atgimimo sąjūdis yra ne kas kita, kaip 19 a. romantinio nacionalizmo lietuviškas vertimas", vadinasi, ne originalus, tik ki-ty pamėgdžiojimas. Tai labai paviršutinė pažint, o gal ir auto-rius inferiority complex. Mūsų atgimimo 19 a. gale kilmė buvo daug realesnė ir -- vietinė, ne svetimųjų inspiruota. Tai -- iš baudžiavos atleisčių valstiečių staigiai nauja būklė: medžiaginis ir dvasinis at-kutimas, atsivėrė vartai į mokslą, pažangą. Jų vaikai -- jau pirmoji ne baudžiauninkų karta, pasiekę mokslus, ne tik suprato svetimųjų bei nutautėlių skriaudas savajai tautai, bet ir ryžosi drąsiai stoti už savo žmogiškas teises, būti sau-žmonėmis, anot Vydūno. Didžiū ide-alizmu ir pasiaukojimu (V. Kudirka, P. Višinskis, P. Vaičiūnas, J. Bilionas ir kt. -- caro valdžios kalinami, jauną gyvybę tautai atida-vė) jie išskėlė lietuvių vardo vėliavą ir ją įlygiavo greta kitų tautų garbės!

• Mūsų taut. atgimimas iškilo visai kitokiomis aplinkybėmis (spau-dos draudimo juk kitur nebūta), tad pasireiškė ir kitais daigais. Jei Europoj tautos itin veikė filosofų ar poetų romantizmas, tai lietu-vio sąmonė bei savigarbą išaštrino staigus lūžis -- neįtikėtinai di-delė dovana išlįsti iš baudžiavų kilpos ir pasisipirti pasaulio tau-tų arenon lygiateisiu nariu! Tad mūsų atgimimo pagrinduose švy-tėjo realus, gyvenimiškas visų sričių gerovės bei pažangos sieki-mas. Todėl romantikas S. Daukantas rašė labai praktiškų knygelių liaudžiai; M. Valančius, vyskupas, knygomis pirmo amatus, darbš-tumą, realų išnamumą, blaivybę, dorumą. Panašiai ir aušrininkas P. Vileišis telkė praktiškų, ūkiškų knygų gaminimą -- romantiz-mą blaiviai derino su tikrove. Net ir Aušra (ėjo vos pustrėčių me-ty) nebuvo atgaivinta, nes išryškėjo realūs uždaviniai, Jau Aušros redaktorius J. Šliupas buvo pusiau romantiškas realistas, o tuoj su Varpu, Okininku ir Apžvalga buvo užimtos visai konkrečios vežės. Taip pat spaudos draudimas -- jis sukėlė karštą atoveiksmį ir tau-tinį sąmoningumą -- būdingas vien Lietuvai. Tad perpigū, neįsigi-tinus į mūsų visai skirtingas sąlygas ir poreikius -- tautinį atgimi-mą aiškinti vien Europos tautų itaka. Lyg lietuviai tiek teižmanė -- plaukti paskui kitus įnerciaiškai. Ne, mūsų atgimimo nebūta incerci-ško, nors F. Jucevičius labai moksliškai gretomis išskaičiuoja daug tautų: graikus, italus, airius, suomius etc.

• F. J. dar meta priekaištą, kad ir Nepr. Lietuvoje mes per-daug garbinę praeitį ir buvę tartum apsigėrę mitais. Iš tikrųjų gi būta atbulai. Literatūroje, istorijoje ir politikoje vyravo realiz-mas. Pvz. visai neugdėme istorinio romano, o Pietarį peikdami perdaug menkai vertinome. Praeitim daugiau rūpinosi pavieniai autoriai, kaip Ruseckas. Net čia pat dar neatvėrė savanorių žygių neįkvėpė žymesnių veikalų. O žemės reforma - ar tai romantizmas, ar tai mito pasekmė? Taigi F. J. veikalo filosofavimai yra tikri mitai, nes perdėm subjektyvūs, vien asmeninė fantazija paremti.

JURGIS GLIAUDA

My dear comrade I will
up down of russians
ship and go with you
together. If is a pos-
sible please give my
signal. I keep a
sharp lookout = Simas

SIMAS

Kviečiame įsigyti naują Jurgio Gliados knygą apie Simą Kudirką — SIMAS, ku-rią išleido Vilties leidykla.

Kaina 3 dol.

GAUNAMA DIRVOJE

Siunčiu dol. ir prašau atsiųsti man

egz. SIMAS \$.....

Mano adresas

J. GRAUDA

Konsulato atidarymo bėdos

Sovietų Sąjunga ir Jungtinės Amerikos Valstybės vis nuoširdžiau ima bendradarbiauti ir tarpusavyje dalintis pasaulio problemų sprendimais. To ypačiai reikalauja padidėjęs turizmas. Juk antrą vietą sovietinių kietos valiutos fondų papildyme, po amerikiečių, užėmė lietuviškojo kamieno turistai. Iš lietuviškojo turizmo sovietai gavo, kukliausiu apskaičiavimu apie porą milijonų dolerių.

Todėl konsularinio tinklo praplėtimas pasidarė aktualus. Sovietai nori talkinti lietuviškam turizmui ir įkurdinti amerikonišką konsulatą. Vilniuje? Ne. Kaune? Ne. Gal būtų Klaipėdoje? Irgi ne. Lietuviškam turizmui palengvinti sovietai leidžia Amerikai įkurti konsulatą Leningrade. Netoli nuo Pabaltijo valstybių. O amerikoniai leidžia įkurti sovietinį konsulatą San Francisco mieste.

I San Francisco miestą atvykę trys sovietų pareigūnai, atlankė prestižinę patalpų nuomavimo agentūrą ir išdėstė ko pageidauja: kad patalpa būtų geroje vietoje, kad turėtų tokio ir tokio ploto dydį, kad būtų tiek ir tiek vietos automobiliams, kad būtų tiek ir tiek kubatūros, kvadratūros, gyvenamosios kultūros...

Už poros dienų sovietiniai pareigūnai gavo net kelis pasiūlymus. Buvo nurodytos vietos, savo patrauklumu ar liuksusu pranešančios sovietinių agentūrų pageidavimus.

Bet iki šiol, jau keliems mėnesiams suėjus, vis dar nėra sovietinio konsulato San Francisco. Kodėl amerikoniai trukdo sovietinei valstybei kurtis prie Pacifiko kranto?

Pasirodo, kad konsulatų atidarymas, pagal sutartį, turi sutapti diena dienon. Jūs San Francisco, mes Leningrade.

O Leningrade atidaryti amerikonomis konsulatą sutikta kliūčių. Visų pirma patalpų stoka. Tėnėra nuomavimo agentūrų. Ten viską tvarko valstybė.

Ima, sakysim, kokius senus ir nualintus buvusio caro didiko rūmus, bet juos reikia pritaikyti amerikoniškam konsulatui. Reikia rūmus elektrifikuoti, tai yra, įtaisyti bent šimtą paslėptų mikrofonų. Reikia mikrofonus įrengti tokiose vietose, kur amerikonių smegenys neįtartų ieškoti. Reikia patikrinti, kad kiekvienas mikrofonas gerai veiktų, nes skubiai gaminant, prekės visad su broku. Geriausi yra amerikoniški mikrofonai. Reikia juos gauti per trečią valstybę ir įvežti Sovietų Sąjungon. Reikia sutaisyti maikių centrinę, reikia suverbuoti visą štabą tarnautojų, technikų, anglų kalbos žinovų, kurie operuotų maikių centrinę ir paruoštų amerikonių veiklos apžvalgas.

Reikia gi aplink amerikonišką konsulatą įrengti keletą budėjimo punktų, iš kurių galima būtų stebėti, kas ateina ir išeina iš kapitalistinės valstybės konsulato. Reikia gerų telefono aparatų, kad galėtų nufotografuoti amerikoniškojo konsulato klientus. Tokius telefono aparatus reikia išsirašyti iš Japonijos. Reikia gi slaptų punktų, iš kurių sovietinis pareigūnas iš karto galėtų atsirasti prie amerikoniškojo konsulato durų ir suimti koki nenaudėlį, kuris į konsulatą mėgintų patekti. Reikia pašto kontrolės konsulato pašto siuntoms. Reikia telefono pasikalbėjimų perjungimo centrinės. Reikia viso štabo visokių remonto darbininkų, taisytojų, va-

Šioje p.p. Jazbučių vasarvietėje, ant Atlanto kranto, Miami Beach, Floridoje, atostogaus laimingasis Dirvos skaitytojas A. Daugelevičius iš Cote St. Luc, Kanados, laimėjęs p.p. Jazbučių dovaną -- 1 savaitę atostogų 2 asmenims. Vasarvietė atidaryta ištisus metus. Dirvos skaitytojai, važiuoją atostogų į Floridą, kviečiami pasinaudoti p. Jazbučių svetingumu ir apsistoti jų gražiai įrengtoje vasarvietėje: Mary Annette Motel, 8910 Collins Ave., Surfside, Miami Beach, Fla., tel. 865-9258 ar 865-2678.

SUKČIŲ KLAIDOS...

(Atkelta iš 1 psl.)

žudymo gandus. Tuo sužalojimų punktu sukčiai išdavė save. Atrodo, norėta išsibaltinti prieš viešąją nuomonę, atrodo, buvo statomas tiesus klausimas: ar buvo sužalojimai?

Bet elementarinės teismo medicinos davi-

niai tvirtina, kad šešias savaites vandenyje išbuvęs lavonas jau nebe tinka nustatyti audinių sužalojimo stoviui. Tik tai kaulų sužalojimus dar begalima atrasti. Ekspertų komisija, kuri supranta, tai be abejo yra, be pašalinės įtakos nerašytų į skrodimo aktą tvirtinimo, kuris ab-

surdiškas bet kuriam skrodimo specialistui. Tas įterptas tvirtinimas buvo įtaigotas iš viršaus. To reikalavimo turėjo paklusti skrodimo komisija.

Visiškai aišku, kad skrodimo komisija nenustatė mirties priežasties. Užuominos apie velionio šlubavusią širdį nėra skrodime atrastas defektas, bet anksteshi, gal būt, J. Kazlauskio medicininės istorijos daviniai. Šešių savaitžių skenduoliui, irgi teismo medicinos teigimas, tiksliai keli nuosimčiai leidžia atrasti asfiksijos buvimą. Deformuoti vandenyje audiniai (šiuo atveju plaučiai) neleidžia nusta-

lytojų, šlavėjų, tarnaičių, etc. kurie būtini amerikoniškojo konsulato aptarnavimui. Vienu žodžiu, reikia alikti didžiulis darbas. O amerikoniai piktybiniai neleidžia sovietiniam konsulatui kurtis prie Pacifiko. Tai amerikonių kvailas noras atidaryti abu konsulatus tą patį dieną. Tik pamėgink per porą dienų įrengti porą šimtų slaptų imkrofonų! Tai tikras sabotažas.

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMĄ** MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVE

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAŽEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKE — ĮSITIKINSITE.

SOVIETINIS ŠPIONAŽAS

(8)

ŽUDYK IR NEKLAUSK

Chochlovas atidarė lagaminą ir išėmė automobilio bateriją, atsargiai atidengdamas jos dangtį. Apstoję ratu amerikiečiai skeptiškai žiūrėjo į visą tą procedūrą. Jie vis dar netikėjo. Dabar Chochlovas ištraukė plokšteles ir įkišo ranką vidun. Bet nieko nerado. Susinervinęs, jis ištuštino skytį ir vėl įkišo ranką. Šį kartą ištraukė du nedidelius paketėlius, hermetiškai uždarytus. Juos atidarius, aplink stovėjusių akys atsidarė iš nustebimo. Tai buvo du nedideli maži, tyliai šaudantys, revolveriai, paslėpti cigarečių pokeliuose. Pasigirdo pasitenkinimo švilptelėjimas atradus šį sensacingą radinį ir Chochlovui visi spaudė ranką, sveikindami.

Bet jo dar nepaleido. O nusigabeno į Taunus apylinkę, tarp Frankfurto ir Koenigstein, kur paliko buvusioje girininko sodyboje, aptvertoje užtvaira ir saugomoje sargybinių ir piktų šunų. "Tai dėl jūsų saugumo", paaiškino jam.

Tačiau, dabar jam buvo leista susitikinėti su rusų imigrantais. Iš Okolovičiaus sužinojo, kad juo domisi visos vakarų žvalgybos ir iš Washingtono specialiai atvyko labai svarbus pareigūnas. Chochlovas greit suprato, kad jie visi nori jį panaudoti "šaltajam karui". Kad jis nori bendradarbiauti su N.T.S., tas juos nedomina. Jie nori apie jį sukelti sensacingą garą ir jei Chochlovas atsisakys jiems dirbti, atsisako padėti jo šeimai.

Priešingai, Chochlovas norėjo, kad apie jį būtų išlaikyta griežčiausia paslaptis, nes drebėjo, kad Maskva nesužinotų, jis vakarų žvalgybose infiltruotų savo agentų. Jis norėjo, kad pirmoji eilėje būtų iš Rusijos išgabenta jo šeima. Tas atrodė galima, nes per amerikiečių žvalgybą patyrė, kad jo vir-

šininkai Maskvoje dar nieko nežinia. Amerikiečiai rimtai pasižadėjo pasirūpinti jo žmona ir sūnumi.

Bet naujas incidentas viską sugadino. Sovietai Vakaru Berlyne pagrobė dr. Trušnovičių, kitą labai svarbų asmenį iš N.T.S., kuris glaudžiai bendradarbiavo su amerikiečių ir anglų žvalgybom. Jopagrobimas sudarė didelį nuostolį nes jis žinojo daug slaptų dalykų. Reikėjo veikti greitai. Chochlovui pasiūlė tuoj papasakoti visą savo istoriją spaudos konferencijoje viso pasaulio laikraštinių akivaizdoje.

-- Tai bus geriausias atkirtis sovietams. Mes negalime pasilikti pasyvūs. Reikia ką nors daryti, -- paaiškino jam.

Chochlovas liko pritrenktas.

-- Ar jūs įsivaizduojate, ko iš manęs reikalaujate? Tai reiškia pražūtį mano šeimai.

Jo pašnekovai, kurių buvo penki ar šeši, stengėsi jį įtikinti:

-- Tai yra labai svarbu ir būtina kad jūs prabiltumėte.

Dar kitas pridėjo:

-- Jūs turite pasiaukoti, o jeigu reiks ir savo šeimą paaukoti. Dabar mes negalime jūsų šeimai padėti.

Tai buvo smūgis Chochlovui. Jis suprato, kad šis pasiūlymas gautas iš aukščiau. Norima sensacingų rezultatų ir čia moteris su vaiku neturi reikšmės.

I visus Chochlovo maldavimus buvo vienodas atsakymas. Aišku, kad jie pildė įsakymą iš viršaus. Galutinai posėdis baigtas be rezultatų. Chochlovas paprasčiausiu laiku paglvo. Tikrumoje jis turėjo planą: pabėgti iš šios sodybos į kurią nors vakarų Vokietijos miestą ir ten išimaisyti į minią. Dingti visiems iš akių. Maskvoj galvos, kad jis miręs arba buvo likviduotas ir jo šeima galės ramiai gyventi. Vėliau, gal jis iš naujo užmegs ryšius su N.T.S. Tai vienintelė išeitis.

Jis pradėjo ruošti pabėgimui, nors tai buvo nelengva. Jis ir visa apylinkė buvo stipriai saugo-

mi. Kaip štai pabėgimo išvakarėse, vienas amerikiečių karininkas, kuris buvo geriau nusiteikęs jo atžvilgiu, padarė naują pasiūlymą. Washingtonė esą padėti apsvartė ir bandys išgelbėti jo šeimą. Tuo reikalu bus susisiektas su JAV ambasada Maskvoje, kad ji paimtų savo globon jo šeimą, kur jie bus apsaugoti diplomatinio imunitetu taip ilgai, kiek bus reikalinga. Per tą laiką JAV vyriausybė pradės derybas su Maskva ir juos iškeis į ką nors panašaus Amerikoje. Taip jau yra ne kartą atsitikę. Bet už tai jis turės kalbėti per radiją.

Chochlovas pamatė, kad šis planas nėra geras. Tai tik rodė amerikiečių žvalgybos mastymo nekomplikotumą ir naivumą. Bet jei nėra nieko geresnio, gal reiktų bandyti. Ir jis iš principo sutiko.

Nuo šio momento Chochlovas pajuto, kad jis pasidarė paprastu šalčio karo žaislu žvalgybų rankose. Po kelių posėdžių buvo priimtas galutinis kiek komplikotas scenarijus. Jis turėjo būti vykdomas sekančiais:

1954 m. balandžio 21 d. Chochlovas kalbės per Bonnos radiją. JAV ambasada Maskvoje, kuri bus išpėta, klausysis ir ta proga iškvies užsienio korespondentus Maskvoje. Chochlovas savo kalbos pradžioje aiškiai pasakys žmonos vardą ir adresą. Kaip tik žurnalistas išgirs, sės į automobilį ir nuvyks pas žmoną (tarp kitko ji netoli ambasados gyveno), pasinaudodami pretekstu padaryti su ja pasikalbėjimą, tikrumoje jie prikalsins į ją ykkti į ambasadą ir išgirsti savo vyrą kalbant. Kai ji bus už ambasadą durų, bus saugi. Bent taip amerikiečiai tvirtino Chochlovui.

Chochlovas buvo skeptiškas šiam planui. Jis norėjo pradėti kalbėti per radiją, kada bus tikras, kad jo šeima jau yra saugioje vietoje. Kas žino, gal sovietų saugumiečiai bus greitesni už žurnalistus, o gal jo žmona su sūnumi tuo metu nebus namuose. Bet jo sugestijos buvo atmetos. Viskas jau suorganizuota ir nieko keisti negalima. Dar kartą Chochlovas nusileido...

(Bus daugiau)

PAGARBA L. BALTRUSAITIENEI

Duokite daugiau tokių reportažų, kaip L. Baltrusaitienės "Klionė su puokšte gėlių" ("Dirva", 1971. III, 2 nr. 16), kur į vieno reportažo rėmus įtaista tiek daug žinomų pavardžių, dailiai apipintų idiomomis atsiminimų akimirkomis.

VI. Rmjs

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

KŪRYBA IR MOKSLAS

LITERATŪRINIS 1970 METŲ BALANSAS

Daugiausia suklestėjo proza, sulėtėjo poezija, visai išsėko drama (jei neskaityti mirusiųjų autorių perspaudų).

Prozinė kūryboja, romane, novelėj bei apysakoj, grįžtama į artimesnę ar tolimesnę praeitį, į gimtąją žemę. Didesniu aktualumu pasižymi Birutės Pūkelevičiūtės romanas "Rugsėjo šeštadienis" (Draugo premija), kur sprendžiama ne tik vienos lietuviškos chigagiskės šeimos problema, bet ir parodomas senyvo žmogaus rendezvous su mirtimi. Romane kiek jaučiama ir sceninio meno įtakos. Daugiau romantiniu nusiteikimu padvelkia Česlovo Grincevičiaus "mozaiškinis romanas" "Geroji vasara", kur ne tiek pinama intriga, kiek sumaniai piešiami atskiri vaizdai vaizdeliai iš lietuviško kaimo būtovės. Į paskutinio pokario partizanų metų nukelia Jurgio Gliados romanas "Aitvarai ir giria" (Lietuvos Atgimimo Sąjūdžio premija), kur gerai sumegzta fabula primena net nuotykių romaną. Susirėmimo su sribais parodytas partizanų aukos kilnumas, jų pranašumas. Platų laikotarpį nuo pirmojo pasaulinio karo iki antrojo bolševikmečio užgriebia O. Nendres romanas "Antroji banga". Tai daugiau į literatūriškai piešiamus atsiminimus artėjanti knyga, rodanti vienos šeimos istoriją. Į tolimąją Australiją lietuvių tremtinį nukelia Juozas Tininis romanu "Dailininko žmona", kur parodytas mūsų tautiečio, vedusio australietę, tragiškas likimas.

Novelės srityje Aloyzas Baronas pasirodė su "Išdžiūvusia lanka", kur apstu aforizmų, praei-

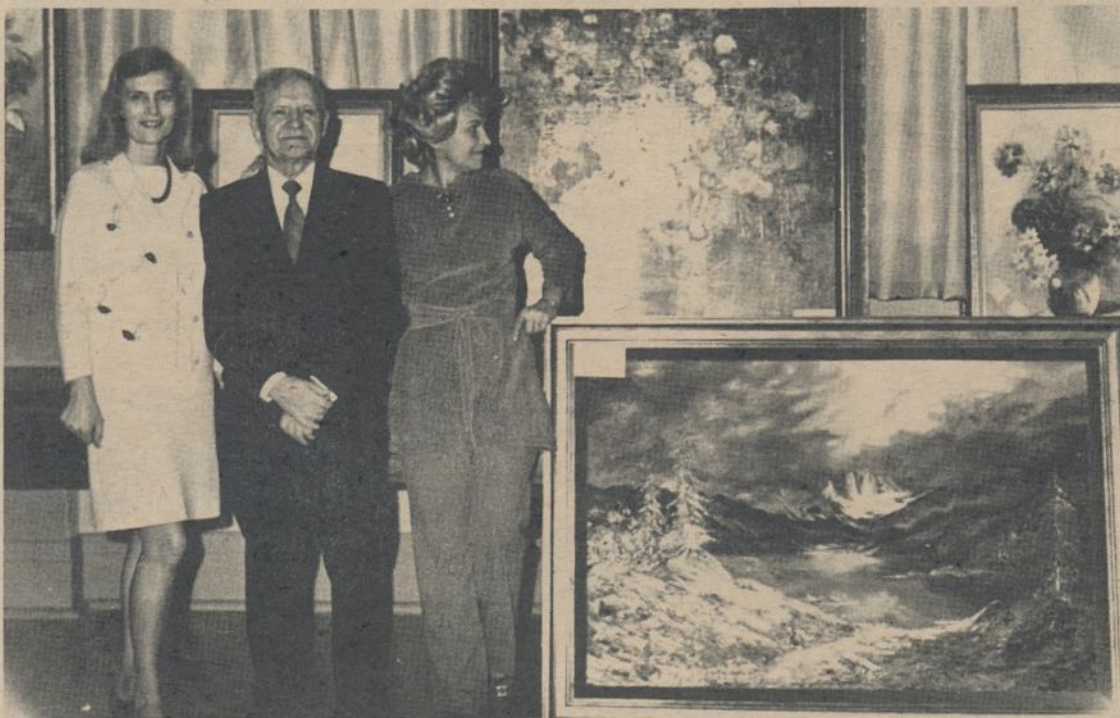
ties prisiminimų, nors ne visiems šioms kūrinėliams tikty tradicinis novelės vardas. Dažnai jų turinį sudaro dileminės situacijos. Vytautas Alantas davė penkių trumpesnių ir ilgesnių novelių knygą "Nemunas teka per Atlantą", kur keliamas patriotinis momentas, bandoma kurti istorinę novelę. Mokamai pinama intriga, vietom artėjama į nuotykinį pasakojimą. Prie šių knygų dar šliejasi J. Jaškauskio apysaka "Lemtingos dienos", A. Lukšytės novelės "Kalmų velnias", B. Zumerio feljtonai "Sakykim, vyrai, kad taip nebuvo".

Svaresniais literatūriniais laimėjimais pasižymi Kazimiero Barėno prozinis kūrinys "Tūbo to gaidžio metai", 1970 laimėjęs Vinco Krėvės premiją. Iš perspausdintų knygų minėtina J. Gliados "Agonija" (Viltis) ir A. Vaičiuliaičio "Mūsų mažoji sesuo" (Ni da). V. Krėvės biografiją papildo dr. V. Maciūno paruoštas leidinėlis "Vincas Krėvė savo laikuose (1944-1954)". Iš prozos vertimų į lietuvių kalbą minėtinos V. Volerto verstos H. Sudermanno "Lietuvių apsakos".

Poezijai praeitais metais atstovavo J. Augustaitytė-Vaičiūnienė rinkiniu "Rūpestis" (poetės 75 metų amžiaus sukačiai atžymėti). Tradicinis eiliavimas, prarastos tėviškos ilgesys, skundas savo likimu žymi šią knygą. Visiškai skirtinga eiliavimo forma pasižymi Danguolės Sadūnaitės "Laiškai Dievui", kur įvairūs punktyrai, linijos ir brūkšniai išiveržia į tradicinį posmą, kurį nesysudaro vos du trumpi žodžiai. Praeitės remini-

scėnų kaip ir nebėra, dabartis perleidžiama per poetės sielos spektrą, dažnai tik užuominom sublyksinti. Vidurio kelią tarp šių abiejų skirtingos generacijos poetų paėmęs Kazys Bradūnas savo poezijos knyga "Donelačio kapas", kur šalia tradicinio eilavimo pasitaiko ir laisvų ritmų, o žvilgsnis, iš dabarties nukeltas į Donelačio metą, vėl grįžta į tragiškąjį didžiojo mūsų poeto ir mūsų tautos likimą. Knyga išleista reprezentacingai, dail. V. O. Virkau apipavidalinta. Tačiau pati puošniausia ne tik praeitų metų, bet ir aplamai visos tremties literatūros knyga bus Bernardo Brazdžionio poezijos rinktinė "Poezijos pilnatis", sudaryta iš 12 ankstesnių rinkinių. Tai 40 metų poetinio darbo rezultatas, poeto 60 metų amžiaus sukačties progai paruoštas (tik kiek pavėluotai išleistas). Meninis dail. Alf. Dociaus apipavidalinimas. Poetinio žodžio išieškojimu ypač pasižymi Henrico Nagio "Broliai balti aitvarai", laimėję 1970 metų Rašytojų Draugijos premiją. Prie poezijos antologijų tam tikraprasme skirtinga G. Krivickienės Gustaitytės paruošta knyga "Vilnius lietuvių liaudies dainose". Iš poezijos vertimų minėtina A. Tyruolio paruošta antologija "Nemarioji žemė", kur daugiau kaip 50 įvairių tautų poetų atidavė poetinę duoklę Lietuvai. N. Rastenio į anglų kalbą verstas A. Baranauko "Anykščių šilelis" (The Forest of Anykščiai) išleistas antroju papildytu leidimu (su J. Tininio studija ir žodynu).

Dramai atstovavo jau mirę autoriai. Tai A. Rū-

Nuotrauka iš M. Saudargienės paveikslų parodos Detroite. Iš kairės: dailininkė D. Šneideraitienė, K. Veikutis (parodos globėjas) ir dail. Margareta Saudargienė prie parodoje išstatytų paveikslų.

SKRENDANČIAM FOTO MĖGĖJUI

Pastarųjų mėnesių bėgyje man teko atlikti kelis šuolius lėktuvu iš šiaurės į Floridą. Leis-

ko "Scenos veikalai" (su pagarsėjusiu "Bumbuli ir Dunduli", A. Škėmos Raštų II tomas ir B. Sruogos perspausdinta drama "Radvila Perkūnas").

Iš vaikų bei jaunimo literatūros minėtina A. Norimo apysaka "Be namų", D. Brazytės-Bindokienės "Mieste nesaugu", A. Kairio eiliuota triveiksmė pasaka "Du broliukai" ir kt. Perspausdinti R. Spalio "Gatvės berniuko nuotykių".

A. Rimtenis

NAUJAS VYTAUTO ALANTO ROMANAS

Vyt. Alantas parašė naują romaną iš Amerikos lietuvių tremtinių gyvenimo Amžinasis Lietuvis.

Taip pat baigia ruošti spaudai istorinio romano "Sventaragis" pirmąją dalį.

Vilties leidykla tariasi su autoriumi dėl jo istorinio romano "Sventaragis" išleidimo.

damasis kelionėn, visada paimu foto aparatą ir pasirinkioju aplankytųjų vietų vaizdų. Bet šiose kelionėse man nesisekė: viename filme iškreiptos spalvos, lyg būtų vartota persenusi medžiaga, kitą kartą dalis skaidrių pajuodusi, tartum užlieta stiprios šviesos. Daviau specialistams su tikrinti šviesomati ir foto kamerą -- nieko įtartino nerado.

Ir trečią kartą, jau su tikrinus aparatūrą ir perėjus kiton foto laboratorijon, problema išdygo: dalyje skaidrių pasirodė raudonos miglos ruožai, lyg nesandarios kasetės pasėka. Bet tą įtarimą teko išjungti, nes ruožai buvo statmeni, nekuriame kasetės gale, ir gerieji filmo tarpai buvo visiškai švarūs, nepaliesti papildomos šviesos. Išsidėstęs skaidres iš eilės nuo pirmojo iki paskutinio numerio, pastebėjau, kad ruožai kartojasi periodiškai, palaipsniui silpstą tolesniuose numeriuose. Atrodė, lyg vienas kasetės

šonas būtų eksponuotas kažkokiam šviesos šaltiniui, kuris stipriau paveikė viršutinius kasetėje suvynioto filmo sluoksnius, silpniau -- gilesnius. Lyg pro kasetės lukštą būtų smigtelėjęs Roentgeno spindulys.

Čia ir glūdi mįslės sprendimas, tik, žinoma, užtruko ilgiau, kol viską išsiaiškinau. Tai aparatūros, kuria siekiama sumažinti lėktuvų grobimus, padariniai.

Ta aparatūra, ne vienoje skridimų ruožuose ir ne visoms skridimo kryptims praktiškai naudojama, yra dvejopa. Vieni aparatai Roentgeno spindulių (x-rays) pagalba "ieško" metalo. Šie veikia neišryškintų filmų emulsiją -- išfotografuotą ir neišfotografuotą. Kiti garso bangomis "identifikuoja" metalą -- tie filmų emulsijai nėra pavojingi.

Niekad keliaujantiems foto ar filmavimo mėgėjams nepatarčiau teirautis, kurios rūšies aparatūra konkrečiu atveju yra naudojama -- lėktuvų bendrovės tokiu (Nukelta į 6 psl.)

(2)

AGNĖ LUKŠYTĖ

ČINČIRINČI

Ištrauka iš novelių rinkinio "Kalmų velnias"

Aldona sustoja prieš jį nustebus. Minutėlę stebėjus jo veidą prasi juokia ir atsako jai lietuviškai: -- Bet, Jonai, mudu jau seniai tarpusavy kalbamės angliškai...

Nelaukdama jo atsakymo išeina. Jonas likęs keikia save. Argi taip buvo suplanuota? Dar ko gero susipyks... Pasiutime -- ir pasakyk tu man taip kvailai!

-- Tu šiandien toks keistas! Gerk kavą, valgyk pyragaičius. Gal pyktis praeis, -- tarška Aldona grįžus.

-- Atsiprašau, jei tau susidarė išpūdis, kad aš piktas. Gal būt tik keistas... Prisipažinsiu, aš visada jaučiaus, lyg nesavas, kalbėdamas su tavim angliškai.

-- Man vistiek... Ne, ne vistiek... Lietuviškai kalbėdama, jaučiuos tikresnė, viskas aiškiau ir kartu -- sakyčiau, romantiškiau, -- atsako Aldona.

-- Man taip pat... sakysim, man pačiam skambėtų kvailai, jei tau pasakyčiau "I love you", bet... visai kas kita "aš myliu tave".

Aldona nueina prie lango. Jonas nedrąsiai prisitarti prie jos ir tyliai pakartoja.

-- Aš myliu tave.

Paima jos ranką. Aldona lėtai ištraukia savo ranką iš jo.

-- Aldona, tu pyksti?

-- Ne.

-- Aldona, tu gi nieko neatsakai... Žinoma, kas gi aš. Mano motina našlė matė daug vargo man mo-

kantis, bet dabar jau pradėdam atsistoti ant kojų. Statom naują, gražų namą...

Aldona pradeda juoktis:

-- Jonai, ar tai pasipiršimas?

-- Taip, taip... -- sumikėja Jonas.

-- Jonai, koks tu suaustralėjęs!

-- Kodėl?

-- Tu peršies australiškai. Australai tuoj pat kalba apie namą, mašiną, pinigus banke, šeimos kilmę...

-- A, štai kaip, tas tavo Larry tau jau piršos!

Aldonai tylint, Jonas susijaudina ir prikašioja:

-- Žinoma, tu gali už to savo Larry tekėti, žinoma, kodėl ne, jis šaunus vyras.

-- Taip, jis šaunus vyras, -- ramiai ir tyliai pakartojus Jono žodžius Aldona stebi nusiminusį jo veidą.

-- Bet aš už jo netekėsiu, -- pabaigia Aldona tvirtai.

Jonas pakelia galvą, jų abiejų akys susitinka. Aldona prieina prie Jono ir suvelia jo plaukus.

-- Durneli tu... ir aš myliu tave.

Jonas pagriebia ją į glėbį ir iškelia aukštyn taip, kaip tada, tautinius šokių besokant.

Vieną vakarą, besišnekant apie artėjančias vedības, Aldona prisimena Jono pasipiršimą.

-- Jonai, aš visada jaučiaus, kad tu mane myli, bet aš nebuvau tikra dėl savo jausmų, maniau, kad jaučiu tau tik draugiškumą. Tačiau tą popietę tu taip užsispyrusiai kalbėjai lietuviškai, kad man kažkaip viskas atrodė kitoje šviesoje. Tu buvai tarsi tų lietuviškų pasakų karžygis... Toks gražus ir įdomus... Nors, prisipažinsiu, tu man atrodei keistai. Tiesiog juokingai.

-- Juokingai? Kaip tai?

-- O, taip, lyg pasipūtęs, lyg pavydus. O kaip tu

juokingai padavei tą gėlių puokštelę -- niekada nepamiršiu, lyg nenoromis, lyg supykęs...

-- Visų pirma, aš nemaniau tokias gėles tau pirkti, bet man beiniant gatvę, susimąsčiusiam, gėlių pardavėja brukte jas įbruko į rankas. Nebeprišimenu, toks keistas pavadinimas...

-- Činčirinči! -- primena Aldona.

-- Rodos, kad taip.

-- Mane vis dar tebeima juokas iš tavo veido, kai aš Larry pavadinu šauniu vyru.

-- Kodėl?

-- Tu nuleidai galvą ir žiūrėjai į savo batus, lyg būtum jais labai susidomėjęs.

-- Jei tu būtum žinojus, kaip aš tada siaubingai jaučiaus. Mano mintys buvo tokios sujauktos; nebeprišimenu ką tau sakiau. Žodžiu, mano sielėje buvo tikras "činčirinči"...

Abu juokiasi.

-- Činčirinči! Kuo dažniau tą žodį pakartoju, tuo įdomiau skamba. Jo skambesyje yra kažkas linksmo, net šelmiško... -- gėrįsi Aldona.

Vėliau, aptardami įvairias namų smulkmenas, nusprendžia, kad australų paprotys, duoti namui vardą -- gana priimtinas. Prispėlioja įvairiausių vardų, bet visi skamba taip nuvalkiotai.

-- Tu išrink, Aldona! Kokį išrinks, toks man patiks. Tam gi marios laiko.

Po kiek laiko, Aldona, lyg ką netikėto atsiminus, pašoka, prieina prie sėdinčio Jono iš užpakalio ir pasako balsu, kuriame virpa vos sulaikomas juokas:

-- Jau išrinkau!

-- Ką?

-- Namui vardą!

-- Kokį?

Aldona uždengia rankomis jo akis ir pasilenkus sušnibžda į jo ausį:

-- Činčirinči!

Toronto jaunimo ansamblis Birbynė šį sekmadienį, kovo 14 d. 3 val. p.p. Detroito Lietuvių Namuose duos koncertą. Ansamblyje dalyvauja apie 80 mergaičių ir berniukų, kurie savo koncertais yra gražiai užsirekomendavę kitose lietuvių kolonijose. Ansamblui vadovauja muz. Dalia Viskontienė. Tautinius šokių paruošė Aldona Dargytė-Byszkiewicz. Koncertą ir kavutę rengia Lietuvių Fondo Detroito vėjauš komitetas. Nuotraukoje ansamblio berniukų grupė.

DETROIT

PIANISTO ANTANO SMETONOS KONCERTAS

Detritiečiams ir windsoriečiams susidaro puiki progą išgirsti pianistą Antaną Smetoną. Š. m. kovo 14 d., sekmadienį, 4 val. po pietų Eastern Michigan universitete Ypsilantis įvyks pianisto Antano Smetonos koncertas su simfoniniu orkestru. Pianistas dalyvauja kaip solistas. Jis išpildys Beethoveno pirmą fortepijono koncertą — C major. Šis nepaprastas pasirodymas bus universiteto stovykloje, Peace auditorium, tarp West Cross Boulevard ir Forest g. (am)

VIENŲ METŲ SUKAKTIS

Kovo 30 d. sueina metai, kai atsiskyrė iš mūsų tarpo a. a. Teresė Mitkuvienė. Metinių progą kovo 28 d., 10:30 šv. Antano bažnyčioje už Teresės sielą bus atlaikytos šv. Mišios.

Teresės vyras kpt. Jurgis Mitkus ir dukterys Aldona Stašaitienė ir Gražina Petrušienė su šeimomis prašo gimines, pažįstamus ir visus lietuvius prisiminti Te-

resę Mitkuvienę ir dalyvauti šv. Mišiose.

• **Margaritos Saudargienės** paveikslų paroda vyksia vasario 21, 27 ir 28 d. Lietuvių Namuose susidomėjimas buvo didelis ir parduoti net 27 paveikslai. Paroda globojo Vilniaus Lietuvių Sąjungos Detroito skyrius, kuriam pirmininkauja Kazys Veikutis.

• **Leonardas Šulcas** šaulių kuopos susirinkimo dienoje užsiprenumeravo laikraštį Dirvą.

• **LB Detroito apylinkės** valdyba Lietuvių Studentų Sąjungos Detroito skyriui paskyrė paramos \$100.00.

• **Vakariene su premijotais** šokiais rengia "švyturio" jūrų šaulių kuopa balandžio 25 d., 7 val. vakaro Lietuvių Namuose. Bus prarastas šokių konkursas ir duodamos premijos.

• **Dariaus ir Girėno sveikinimai** gražiai ir jaukiai atrodė ir laukia svečių. Remontavimui išleista apie 5,000 dolerių.

• **Stasio Butkaus** šaulių kuopos moterų sekcija 1970

metais parengė, išsiuntė ir išlaidas apmokėjo 30 siuntinių, kurie buvo pasiųsti Punksko lietuviams. (agr)

NEW YORK

• **Antanas Smetona**, pianistas, vasario 22 d. turėjo reitalį vienoje iš Lincoln Center salių, New York'e, į kurį buvo atsilankę apie 200 žmonių.

New York Times muzikos kritikas aprašydamas koncertą paminėjo, kad pianistas, pirmojo buvusio Lietuvos prezidento vaikaitis, turi puikią techniką, bet kai kuriose vietose jautėsi lyg išsiblaškęs.

Į koncertą buvo atvykę ir jo tėvai Julius ir Birutė Smetonai iš Clevelando. Pažymėtina, kad didžiausią publikos dalį sudarė lietuviai.

• **Stipendijų popietė** įvyko vasario 22 d. Programą atliko sol. Citvaras ir išraiškos šokio šokėja Kepalaitė. Ruošė Lietuvių Katalikų Moterų Kultūros Draugija. Pelną skyrė lietuistikos studijoms 1971 m. Fordham universitete, New York'e.

NEWARK

VASARIO ŠEŠIOLIKTOJI

Minint Lietuvos nepriklausomybės 53 metų sukaktį dr. adv. Elena Armanienė pakviesta atvykti iš Baltimorės pasakyti pagrindinę kalbą. Kongreso narys Peter W. Rodino telegrama prašė iš Washingtono, kad negali atvykti ir todėl dr. Armanienė turėjo kalbėti už du. Kalbėjo daugiau valandos. Klausytojai noriai klausėsi ir buvo labai patenkinti, o ypač kalbant apie Brazilijos pabėgimą iš okupuotos Lietuvos į Turkiją, kur dr. Armanienė buvo nuvykus jiems į pagalbą, kad Turkų valdžia neatiduotų rusams, kurie jau buvo atvykę į Turkiją, Brazilijos atgal į Sovietų Rusiją parsivežti.

Minėjimas pradėtas lietuvių parapijos bažnyčioje vasario 13 dienos vakare su pamaldomis dėl žuvusių už Lietuvos laisvę, dalyvaujant Newarko lietuvių veteranų postui ir Lietuvos veteranų ramovėnų nariams su vėliavomis.

Po pamaldų persikėlus į parapijos salę 6:30 v.v., N. J. L. Tarybos

PAVOJAI, KURIE MUS ŽLUGDO

Nelengva, žinoma, šiuo metu kalbėti apie svetur gyvenančių lietuvių tarpe bepradedantį pasireikšti abejingumą tiems dalykams, kurie mums buvo ir privalėtų būti šventi, tarytum relikvijos, nes dažnas iš beskaitančiųjų, jeigu ne pasako ar neparašo, bent pagalvoja: "Pamokslautojas atsirado..." Turkai tokiam reikalui turi itin gudriai supintą priežodį: "Sakydamas kitam teisybę, laikyk vieną koją idėjės į balno kilpą"...

Na, bet vistiek spaudos žmogus negali nutylėti tai, ką mato, nujaucia ir žino, kad kurioje nors srityje pradeda apsileisti. Šiandieninis bent kurios srities mūsų apsileidimas -- jokiū būdu nedovanotinas kenčiančios ir kraujujančios Tėvynės akivaizdoje.

NĖRA DAR BLOGAI, BET BLOGĖJIMO SIMPTOMŲ YRA

Tremtis ir, bendrai, gyvenimas svetur, be abejonės, gniuždo ir laizia bei lenkia prie žemės daugelio kraštų žmonių. Tas pats darosi ir su mūsų lietuvių. Kitų tautų bendruomenės esama dar didesnių palūžimo žymių, negu pas mus. Lietuviuose kultūrinė, visuomeninė ir Tėvynės vadavimo veikla, palyginti, dar neblo-

pirm. inž. Val. Melinis, pradėdamas programą, pakvietė kun. Kleb. J. Scharnu pasakyti invokaciją ir varg. K. Bagdonavičiui vadovaujant visi sugiedojo Amerikos ir Lietuvos himnus.

Programai praversti buvo paprašytas prof. dr. Jokubas Stukas. Perskaitytos Newarko miesto burmistro ir New Jersey gubernatoriaus proklamacijos ir priimta rezoliucija, kuri pasiūlyta prezidentui R. Nixonui, JAV Sekretoriui W. P. Rogers, abiems senatoriams, visiems (15) Kongreso narių į Washingtoną ir spaudai.

Jau gauti 9 atsakymai ir pranešimai apie rezoliucijų atspausdinimą Kongreso rekorduose. Yra malonu patvirtinti, kad Kongresonariai, abudu senatoriai (iš N.J.) N.J.L. Tarybai prašant neatsisako patarnauti. Kiek sunkiau buvo su spauda, bet šiais metais patsai įtakingiausias New Jersey valstijoje dienraštis Newark Evening News vasario 16-tos dienos laidoje patalpino A.S. Trečioko raštą -- Freedom for Lithuania ir redakcinį puslapį.

Minėjimas buvo su vakariene ir menine programa -- Dvi Mamytės ir dvi Dukrės išpildė programą. Pagerbtas Juozas Kralikauskas, kuris jau netoli 100 metų amžiaus ir nemažai yra dirbęs lietuviybės reikalus. Minėjime dalyvavo apie 200 lietuvių. Aukos nebuvo renkamos, kadangi be šio minėjimo buvo kiti 5 minėjimai New Jersey valstijoje ir renkamos aukos.

A. S. Trečiokas.

ga. Kiti sako, kad net labai gera. Dar stovyklinio gyvenimo laikais Vokietijoje, pasižiūrėjęs Čiurlionio ansamblio programos išpildymo, vienas JAV armijos pulkininkas paklausęs šalia sėdėjusį lietuvių: "Kiek gi tos lietuvių tautos yra?" Tas atsakęs, jog trys milijonai. Amerikietis pakraipė pečiaus ir tiek tepriėdres: "Hm... bet jūs šokate ir dainuojate, tarytum būtumėt 20 milijonų tautos atstovai"...

Nežiūrint tai, kaip tas kinietiškas priežodis sako: "Ir šimto mylių keilione prasideda pirmojo žingsnio", taip ir pas mus -- tam tikro nuovargio veikloj, lengvučių nutautimo simptomų bei sumaterialėjimo žymių pradeda po truputį jautis.

NUOVARGIO ŽYMĖS SPAUDOS ŽMONĖSE

Kiek daug ir kokių gerų žurnalistų, rašytojų ir, apskritai, rašto žmonių mes turime išeivijoje! Deja, daugelis mūsų spaudos ir rašto žmonių čia išeivijoje neberodo jokių gyvybės ženklų. Kas juos taip prispaudė, ir kas atitraukė nuo plunksnos -- net sunku ir pasakyti. Jeigu išeivijos gyvenimas jau būtų toks klatingas ir pražudytų visus plunksnos žmones, tai svetur gyvendami ne beturėtume laikraščių ir t.t. Bet iš tiesų taip nėra. Yra rašančių ir išitenkančių ir fabrikuose kasdieninės duonelės užsidirbti, ir prie rašomojo mašinėlės trumpučio laisvalaikio metu. Vadinasi, tik ryžtingumo reikia, o rašyti, kurti ir veikti -- galima rasti laiko ir ypatingai sunkiose sąlygose. Jeigu kas nebe rašo, tenka spėti, kad ji užvaldė kitos jėgos...

Ne tik tremtyje ar išeivijoje, bet net nacių kacetiniame pragare kūrėjai rašė, kūrė. Štai, pagal vilniškio rašytojo Rapolo Mackonio memuarus, pavadintus "Pragaro dugne", amžinos atminties kūrėjas Balys Sruoga Stutthof'e šito kiose aplinkybėse rašė:

"Sėdi prie lango, popierių ant kelio pasidėjęs, ir dairosi, lyg viską aplinkui norėdamas susprogdinti. Kartais užsikemša rankomis ausis, nenorėdamas girdėti triukšmo, ir taip sėdi ištisas valandas. Ir kai triukšmas -- klegesys aptilsta, žinoma, ne ilgam, Sruoga įkimba rašyti. Pasilenkęs, beveik susikūpinęs, neatitraukia plunksnos nuo popieriaus, stengdamasis negirdėti lyg avily verdančio kalbų ūžesio. Bet kur tu, žmogau, išlaikysi! Čia vienas surinko dėl kokio nors mažmožio, kitas, drysdamas lovoj, garsiai nusižiovavo, sušvilpė, trečias ėmė pasakoti nešvankų anekdotą, dar kitas užtraukė ariją ar dainušką. Mat, kaip Sruoga nervingai susižeria popieriaus lapus ir, užsimovęs kepurę, sprunka į kiemą. Ką jis tokiais momentais pergyveno, -- turbūt, -- ir pats nebūtų galėjęs apibudinti... Tad,

va, kaip teko kurti žmogui, nugarmsdintam, galima sakyti, į patį pragarą dugną, bet jis vistiek kūrė, rašė...

ŽODIS KITAS APIE NUTAUTĖJIMO PROBLEMĄ

Čia taipogi aliarmuojančios padėties dar nėra, bet nepageidaujamų simptomų jau matyti. Židreikime, susiranda tokių tėvų Šiaurės Amerikoje -- JAV, Kanadoje, galimas dalykas, ir kitur, kurie nebeįsako reikalo savo vaikučių siųsti į lietuvišką, nors šeštadieninę, mokyklą, o jie patys -- suaugusieji keičia ir amerikonišią arba kanadišią savo pavardes ir t.t. Dar laimė, kad tokių nedaug. Tačiau tokie reiškiniai jau yra skambutis, rodąs artėjantį pavojų. Būdinga, jog naujieji ateiviai yra mažiau atsparūs nutautėjimui, kaip senosios kartos imigrantai. Gaila, kad tokie žmonės nežino, jog varna, nors kažin kokio paukščio plunksnomis pasidabinusi, vistiek liks varna. Kas geras savo tautos vėlyvynais, tas geras ir kito krašto gyventojas. Priešingu atveju, žmogus dažnai nebeatitinka savo žmogiskosios paskirties.

JAV Aukščiausiojo Teismo teisėjas, W. A. Douglas, kalbėdamas Chicagoje per Imigrantų Globos lygos parengimą, patarė imigrantų vaikams nesistengti kaip galima labiau prisitaikyti prie vidutinio amerikiečio. Teisėjas pažymėjo, kad reikalingas yra žmonių įvairumas. Amerika esanti reikalinga žmonių, kurie mokėtų daugiau kalbų, kurie galėtų į daugelį tautų prabilti jų kalbą, jų tarmę. Amerikai, esą, reikalinga žmonių, kurie išstengtų aukštąsias Europos ir Azijos idėjas išversti ir perduoti amerikiečiams.

-- Imigrantai buvo mums gražūs įkvėpimas, praplečiąs mūsų pasaulio akiratį, -- kalbėjo teisėjas Douglas. -- Mums reikalinga jų nauja srovė, padedanti mus padaryti gyvu, simpatingu pasaulio bendruomenės nariu.

Pranys Alšėnas

SKRENDANČIAM FOTO MĖGĖJUI...

(Atkelta iš 5 psl.)

klausimui yra nepaprastai jautrios ir todėl galima išvelti į nemalonumus. Taip pat nei kamera, nei filmų atsarga nepalikta bagažan atiduodamuose lagaminuose. Geriausia tuos dalykus nešti su savimi ir paprašyti prie aparato stovinčių kontrolierių, kad kamerą su filmų atsarga patikrintų patys, nešiusdami pro stulpelių tarpą. Dažnu atveju jie vistiek prašo atidaryti rankoje nešamus lagaminėlius, tad toks gestas tik paryškina keleivio kooperavimą, į kurį jie paslaugiai reaguoja, padėdami foto mėgėjui išvengti nemalonių staigmenų.

J. P. Palukaitis

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE., CHICAGO, ILL.

TRY S MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

Mašinoms vieta

REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

PETKUS

LAI DOJIMO ISTAIGA

MARQUETTE PARK CHICAGO

2533 W. 71 St. Tel GR 6-2345-6

CICERO ILLINOIS

1410 S. 50 Ave., Tel TO 3-2108-9

TRY S MODERNIOS KOPLYČIOS

MADŲ PARODA

Tautybių Centro madų paroda "Staiga Pavasaris" praėjo dideliu pasisekimu. Higbee kompanijos auditorijoje madų parodos žiūrėti susirinko apie penki šimtai moterų ir keletas vyrų.

Po priešpiečių kalbėjo Salvatore Calandra, šio įvykio pirmininkė. Toliau sveikinimo žodį tarė Ingrida Bublienė, Tautybių Centro Moterų komiteto pirmininkė. Po to prasidėjo rūbų modeliavimas.

Šio pavasario rūbai jau ilgesni, bet nedaug: sijonai kiek žemiau kelių. Labai populiarūs šį pavasarį ilgi auliniai batai, kai kurie šniūrais suvarstyti iki viršaus. Žiūrint į juos prisimintau, kad mano bobutė žemaitijoje tokius batus turėjo, kai aš dar buvau maža mergaitė.

Šiaip suknelės rodomos šioje parodoje turėjo daug panašumo į tautinius rūbus. Vienų suknelių apie kaklą išsiuvinėta, kitų pasiūvimas primena tautinius rūbus. Medžiagos labai len-

gvos, gėlėtos ir spalvingos. Vakarinės suknelės siekia tik iki kauliuko, taip kad sandalai matosi.

Pasibaigus šiai parodai, sekė tautinių rūbų modeliavimas. Matėme Gvatemalos, Estijos, Vokietijos, Čekoslovakijos, Slovakijos, Vengrijos, Indijos, Airijos, Italijos, Japonijos, LIETUVOS, Lenkijos ir Rumunijos tautinius rūbus. Daugiausia dėmesio atkreipė mūsų Ingrida Bublienė su savo gražiais vilnietiškais tautiniais rūbais.

Scena, kurioje modeliai stovėjo, buvo skoningai dekoruota Petro Maželio, specialiai įvykių dekoratoriaus Higbee kompanijoje.

Rita Premeneckienė

LKD S-GOS CLEVELANDO SKYRIAUS SUSIRINKIMAS

Š. m. vasario 28 d. įvyko metinis skyriaus narių susirinkimas. Veiklos pranešimus padarė valdybos pirm. Petras Tamulionis ir išd. Povilas Mikšys.

Susirinkimas išrinko naują valdybą, kuri pasiskirstė pareigoms: pirm. Pranas Razgaitis, sekr. Povilas Mikšys ir išd. Henrikas Idzelis.

Centro komiteto pirm. Algis Kasulaitis padarė Centro komiteto veiklos pranešimą. Susirinkimas jam pareiškė nuoširdžią

padėką už Vasario 16 minėjimą Los Angeles lietuviams pasakytą pagrindinę kalbą, kuri ten susilaukusi tokių gražių įvertinimų.

Štisirinkimui pirmininkavo inž. Algis Pautienis, sekr. Lionginas Leknickas.

Š. m. kovo 4 d., P. Mikšio bute, naujoji skyriaus valdyba turėjo pirmą posėdį ir aptarė veiklos gaires.

(p. m.)

• Vysk. V. Brizgys š. m. gegužės 16 d. Šv. Jurgio parapijos bažnyčioje suteiks Sutvirtinimo sakramentą lietuviškai. Tą pačią dieną bus Pirmoji šv. Komunija vaikams, kurie rengiasi lietuviškai. Visi lietuviai, kurie domisi šiuo reikalu, prašomi kreiptis į Vysk. M. Valančiaus mokyklos mokytoją Oną Žilinskienę telefonu 449-1703 arba šeštadieniais į mokyklos vedėją.

Kun. B. Ivanauskui tarpininkaujant buvo gautas iš Clevelando vyskupo netik leidimas bet ir paskatinimas, kad lietuviai savo dvasinius patarnavimus atliktų savo gimtąja kalba.

• Arenoje kovo 11 d., 8 v. v. įvyksta įdomios imtynės (wrestling) tarp teksasiečio McKenzie ir Ernie Ladd. Be to, bus ir kitų imtynių. Bilietai nuo 4 iki 2 dol. gaunami Arenos kasoje 3717 Euclid Ave ir pas Richman mieste.

VL. PUTVIO MINĖJIMAS

Kovo 14 dieną, sekmadienį, 12 val. šv. Jurgio parapijos salėje Clevelando šaulių kuopa, ruošia Lietuvos Šaulių klubą. Šaulės ir šauliai, ir malonūs Clevelando lietuviai, prašome dalyvauti ir pagerbti savo atsilankymu daug Lietuvai nusipelnusių žmogų. Įminėjimą iš Chicago atvyksta LSS centro valdybos nariai, Vl. Išganaitis ir A. Budreckas, Šaulys, Vl. Išganaitis skaitys paskaitą apie Vl. Putvį ir jo veiklą. Pominėjimo šaulės ir šauliai registruojasi į šaulių kuopą. Taip pat bus registruojami ir nauji nariai. Šaulių moterų sekcija, dalyvius pavašins kava ir saldumynais.

AKRON

NEPRIKLAUSOMYBĖS ŠVENTĖS MINĖJIMAS

Birutės Studijų Draugija Akrono rengia Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimą š. m. kovo mėn. 14 d., sekmadienį, 4:30 val. p. p. Šv. Petro parapijos salėje, kampas Biruta St. ir East Ave.

Programą atlikti pakviestas Vyskupo Valančiaus Lituanistinės Mokyklos mokinių kanklių orkestras iš Clevelando, vadovaujamas Onos Mikulskienės, kuris išpildys keletą lietuvių liaudies dainų ir lietuvių kompozitorių kūrinių. Taip pat yra pakviesta solistė I. Griščiūnaitė.

Pagrindinių kalbėtojų yra paprašytas U. S. senatorius W. Saxbe, atstovas Clevelande inž. R. Kudukis.

Po minėjimo bus renkamos aukos Lietuvos laisvės kovai remti.

• Apdraudos reikalais geriausių patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

• Perkant ir parduodant namus kreipkitės į Ed. Čapą — Capas Realty So., tel. 732-8242.

Vaidžiai iš Pabaltiečių slidinėjimo pirmenybių. Viršuje E. Anužis ir V. Čiurlionis, Vidury J. Čiurlionis, Apačioje A. Skrinska ir A. Garlauskas.

PABALTIEČIŲ SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

Šių metų vasario 20 dieną įvyko Šiaurės Amerikos Pabaltiečių slidinėjimo pirmenybės "Devil's Elbow" kalne, Bethany, Ontario, Kanadoje. Pirmenybėse buvo prarastos alpinistinio slidinėjimo lenktynės iš slalomo ir didžiojo slalomo. Nusileidimas ir šiais metais liko neprarastas. Varžybas suruošė ir globojo Toronto Estų Slidininkų Klubas.

Pirmenybės sutraukė apie 80 estų, latvių ir lietuvių iš kurių 50 dalyvavo varžybose. Lenktyniavo 20 estų, 13 latvių ir 13 lietuvių. Varžybos buvo ketos ir slidinėjimo įėjimo tarp tautybių buvo nelygios. Estai ir latviai buvo įgudę ir daugiau išsiteniravę slidinėjimo lenktynėse, ypač vyrų ir jaunių klasėse. Tačiau lietuvių slidininkų entuziazmas ir atkakli drąsa nusileidimo estams ir latviams dominuoti varžybas.

Jaunių klasėje visas vietas laimėjo estai.

Jaunių klasėje slalom trečia vieta teko clevelandiečiui J. Čiurlioniui. Didįjį slalomą laimėjo estai.

Vyrų klasėje slalome 1 vietą laimėjo latvis, 2 vietą -- estas, 3 vietą -- latvis, 4 vietą latvis, 5 vietą estas, 6 vietą E. Anužis (Detroito Kovas) 7 vietą A. Skrinska (Clevelando Žaibas). Did. slalome 1 vietą estas, 2 ir 3 vietą latviai, arčiausias lietuvis buvo E. Anužis (Detroito Kovas) kuris užėmė 4 vietą.

Vyrų senjorų klasėje did. slalome ir slalome 1 ir 2 vietas laimėjo estas, 3 vietą latvis, 4 vietą A. Garlauskas (Clevelando Žaibas) iš abiejų varžybų.

Vyrų veteranų klasėje slalome 1 vietą V. Paulionis (Toronto Vytis), 2 vietą -- T. Velend (estas), 3 vietą -- M. Empakeris (Toronto Vytis).

Did. slalome 1 vietą -- V. Čiurlionis (Clevelando Žaibas), 2 vietą -- V. Paulionis (Toronto Vytis) ir 3 vietą -- M. Empakeris (Toronto Vytis).

Moteryų varžybose buvo atstovaujamos tik latvės.

Iš pabaltiečių pirmenybių buvo ir išvesti lietuvių pirmenybių rezultatai.

Jaunių klasėje did. slalomo laimėtojas A. Turnoša (Aušra). Slalomo laimėtojas -- J. Čiurlionis (Žaibas).

Vyrų kl. -- E. Anužis (Kovas) Vyrų senjorų klasėje -- A. Garlauskas (Žaibas).

Vyrų veteranų klasėje -- did. slalomas -- V. Čiurlionis (Žaibas) ir slalome -- V. Paulionis (Vytis).

Pereinamoji lietuvių iškiliausio slidininko trofėja teko Toronto veteranui V. Paulioniui.

Dėl laiko stokos buvo prarastas tik vienas nusileidimas iš Didžiojo Slalomo, kuris buvo svarbus galutiniam rezultatams.

Pirmenybėms vietovė ir kalnas buvo gerai parinkti. Slalomo ir didžiojo slalomo lenktynės buvo techniškai gerai sustatytos. Iš tos pusės priekaištų negalima daryti. Sniegas buvo šlapias persisunkęs lietaus. Per visas varžybas įkyrus lietus su darė nemalonus lenktyniavimo sąlygas. Per aprasojusius akinius teisėjai nematė kaip keletas lenktyniautojų prašovė varus ir laimėjo geras vietas, o diskvalifikavo porą mūsų lenktyniautojų kurie gerai baigė lenktynes. Beto, lietus taip sušlapino nusileidimo laikų sąrašų lapus, kad perrašant rezultatus, pasikeitė tie patys laikai. Negalėdami išskaityti teisėjai kai kuriuos lenktyniautojus nuskriaudė.

Šeimininkai estai buvo malonūs ir rungtynės prarastos draugiškai. Nepaisant techniškų trūkumų šios pirmenybės iki šiol turėtų būti pačios sėkmingiausios.

Toronto lietuvių kolonija turi daug pajėgių slidininkų visose amžiaus grupėse. Iš jų jaunuolis A. Turnoša galės išaugti stiprus lenktyniautojas. Detroito Kovas turi savo žvaigždę Edą Anužį. Edas 1970 metais laimėjo geriausio lietuvių slidininko per einamą taurę. Jis be abejo ir 1971 metų varžybose buvo vienas iš pirmųjų, bet dėl pavėluoto atvažiavimo turėjo leisti į rungtynes neįšilęs.

Clevelando Žaibas augina tvirtą komandą. Jos žvaigždė jaunasis Jūris Čiurlionis su veteranu tėvu Vyteniu Čiurlioniu. Dėl netikslumų, deja, Jūris buvo diskvalifikuotas didžiajame slalome o Vytenis slalome. Šale

jų Algis Skrinska, neseniai įstojęs į komandą, yra daug žadanantis. Pabaltiečių pirmenybėse pasirodė stiprus ir su praktika jis iškils į pirmas eiles. Beto Žaibas augina keletą naujokų kurie kitais metais galės rimtai leistis į varžybas. Tarp stipriųjų ir įeina Žaibo atkaklus Petras Gaižutis, kuris per šias varžybas gavo savo lenktynių "krikštą".

Man, kaip Žaibo slidininkų vadovui, tenka pasigirti mūsų kiais. Žaibo komanda nors mažai, bet turi gerą ir tvirtą dvasią. Prisikabinę lietuviškos trišpalvės skydelį prie kepurų, jaučiame, kad atstovaujame savo tautą. Deja, šiais metais Žaibo stipriausias praeitų metų lenktyniautojas Petras Morkūnas, sunkiai susižeidęs, negalėjo dalyvauti šių metų kompeticijoje. Bet Petras jau gerai sugijęs ir ruošiasi 1972 metų pirmenybėms. Taip pat stiprus Žaibo veteranas Alis Benas negalėjo atvykti į Pirmenybes dėl asmeniškių priežasčių.

1972 metų pabaltiečių pirmenybės ruošti teks Clevelando Žaibui. Gal pasimokinę iš kitų klaidų galėsime patobulinti slidinėjimo varžybas savo ir pabaltiečių tarpe.

Algis Garlauskas

• K. Ališausko stambus veiklas "Kovos dėl Lietuvos Nepriklausomybės" I t., redaguotas Prano Čepėno, jau įpusėtas spausdinti. Knygoje aprašoma Lietuvos kariuomenės ir valstybės organizavimas, kovos su rusų bolševikais ir bermontininkais. Knygoje bus ir fotografijų, o kautynių aprašymai pailiustruojami brėžiniais. Kietais viršeliais knygos kaina 12 dolerių.

Iš anksto užsisakydami, ir sumokėdami už ją 12 dolerių, palengvinsite autoriui ją išleisti. Knygos leidimo rėmėjai, paaukoję ne mažiau kaip 25 dolerius ir knygos mecenatai, paaukoję ne mažiau, kaip 200 dolerių, bus su dėkingumu autoriaus paskelbti knygos pabaigoje.

Pinigus ir užsakymus prašoma siųsti: K. Ališauskas, 7312 So. Washtenaw Ave., Chicago, Ill. 60629.

CLEVELANDO PARENGIMŲ KALENDORIUS

KOVO 14 D. Clevelando šauliai rengia Putvio minėjimą.

KOVO 20 D. Kaziuko mugė. Nauj. parapijos salėje.

BLANDŽIO 17 D. Tradicinis Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos balius.

BALANDŽIO 25 D. DLK Birutės D-jos Clevelando skyriaus parengimas.

GEGUŽES 2 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos koncertas Naujosios Parapijos salėje.

GEGUŽES 8 D. Vysk. M. Valančiaus lit. mokyklos vakaras. Programoje Toronto jaunimo ansamblis "Birbynė".

GEGUŽES 15-16 D. Clevelando ateitininkų metinė šventė.

GEGUŽES 23 D. Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos mokslo metų užbaigimas.

Visais gyvybės, sveikatos bei pensijų draudimo, o taip pat ir akcijų - investavimo (mutual funds) reikalais kreipkitės į V. Gedraitį — tel. 944-6835.

SUPERIOR SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

MOKA AUKŠTAS PALŪKANAS UŽ PADĖTUS INDĖLIUS.

Už paprastus indėlius moka **5%**

Už įvairius taupymo sertifikatus moka

5 1/4% iki 6%

Visiems indėliams valdžios apdrauda pakelta iki \$20,000.00.

Teiraukitės bet kuriame SUPERIOR SAVINGS skyriuje dėl taupymo sąlygų ir Jums bus paaiškinta, kokį taupymo būdą pasirinkti, kad gavus didžiausias palūkanas.

SUPERIOR SAVINGS skyriai:

798 EAST 185th STREET
Telephone 481-8552

6712 SUPERIOR AVENUE
Telephone 431-2497

13515 EUCLID AVENUE
At Superior — (Near Rapid)
Telephone 681-8100

DELLA E. JAKUBS & SON LAIDOJIMO ĮSTAIGA

Vėsinamas oras Jūsų patogumui

Della E. Jakubs & William J. Jakubs

Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai 35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo

6621 Edna Avenue
361-1763

936 East 185th Street
531-7770

Resident Camp for Boys — Ages 7 to 14
50 miles from New York, City in Hudson Highlands
July 5 to August 21 — \$625.

Limited Number of Part Time Campers Accepted. Above Camp Fee includes ALL ACTIVITIES: Swimming Lessons; Boating; Fishing; Private Lake; Archery; Arts; Crafts; Riffery; Camping out; Hiking; Nature Study; etc. Sixteen Piece Uniform; SPECIAL INSTRUCTIONS IN MAJOR SPORTS: Basketball; Baseball; and Football; Three Court Gym; Hot Showers.

STAFFED BY THE MARIST BROTHERS
INTEGRATED EDUCATION PROGRAM Reading & Math.

Camp Director — Brother Chanel Lambert, F.M.S., Camp Taconic Lodge, Rte. 301 — Box 32, Cold Spring-on-Hudson, New York, 10516.
Telephone — 914-265-3694-5.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

VASARIO 16-TOJI PARYŽIUJE

Prancūzijos lietuvių bendruomenė, kad ir maža, stengiasi neatsilikti nuo kitų. Ir šįmet, kaip paprastai, kiek jos kuklios jėgos leidžia, Vasario 16 minėjimo programa buvo gana turtinga.

Po iškilmingų pamaldų — minėjimo aktas. Tįrštai prisikimšusioj salėj daug garbės svečių ir nemažai iš Prancūzijos įvairių kampų

BOSTON

• **Nepamirštamų** Lietuvos vaizdų ir iliustracinių garšų montażą ekrane pamatysite atsilankę į LB Bostono apylinkės metinį narių susirinkimą kovo mėn. 13 d., 7 val. 30 min. vakare Lietuvių Piliečių Klubu salėje II a. Filmą parengė mūsų jaunosios kartos istorikų būrelis.

• **SLA 43 kuopa** rengia banketą kovo 21 d., 2 val. po pietų, South Bostono Lietuvių Piliečių Draugijos auditorijoje, III aukšto salėje.

Bus pagerbtas inž. Aleksandras Čaplikas SLA viceprezidentas. Pagrindiniu kalbėtoju bus SLA sekretorius Algirdas Budreckis. Meninę dalį atliks sol. Stasys Liepa, šokiais gros Johana Mashal orkestras.

Rengimo pirmininku yra dr. Antanas Kapočius.

atvykusių tautiečių, o taip pat kaimynų latvių ir estų atstovų. Po Valdybos pirmininko kun. J. Petrošiaus įvadinio žodžio ir sveikinių, žodį tarė Dipl. Šefas S. Lozoraitis, apibūdindamas tarptautinę padėtį ir ateities perspektyvas. Jo žodis, kaip dera, daugiau buvo taikomas svečiams prancūzams.

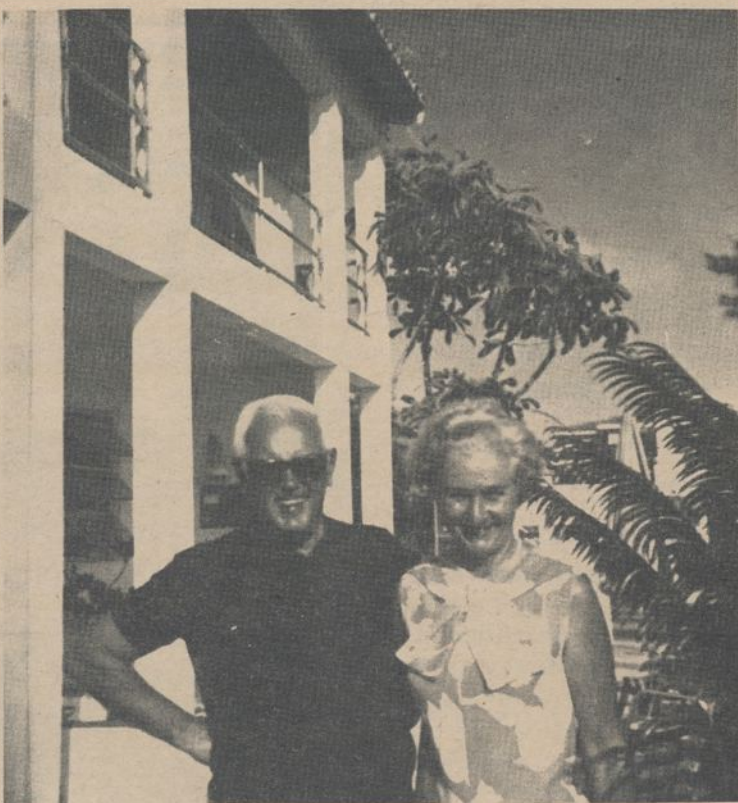
Salėje buvo nemažai garbingų svečių prancūzų, Lietuvos draugų.

Pažymėtina politinio turinio turtinga Ambasadoriaus de la Tournelle kalba. Jis kadaise buvo Prancūzijos pasiuntinybės patarėjas Lietuvoje.

Gilų įspūdį padarė prof. G. Matorė kalba. Jis paskaitė žiupsnį šiuropių atsiminimų iš kalėjimo, kur jį buvo patalpinę Lietuvą užėmę bolševikai.

Po prakalbų sekė gražus tautinės kultūros posmas: p. A. Martinkaitės vadovaujama tautinių šokių jaunimo grupė pademonstravo savo meną itin gražiai pašokusi kelius tautinius šokius.

• **Romos lietuviai** iškilmingai paminėjo vasario 16 Lietuvos Namuose, prie Sv. Kazimiero Kolegijos. Sv. Mišias aukojo artimas Popiežiaus bendradarbis, vyskupas Paulius Marcinus. Pamokslą pasakė žymus lietuvių bičiulis, Sakramentų Kongregacijos prefektas, kardinolas Samorė.

Stasys ir Juzė Jazbučiai, vasarvietės Mary-Annette, Miami Beach, Floridoje savininkai, Dirvai paremti padovanojo vieną savaitę atostogų 2 asmenims savo vasarvietėje. Šias atostogas, skirstant dovanas Dirvos rėmėjams, laimėjo A. Daugelevičius iš Cote St. Luc, Kanadoje. Vasarvietė Mary-Annette yra prie Atlanto vandenyno, 8910 Collins Ave., Surfside, Miami Beach, Fla. Tel. 865-9258 ir 865-2678. Joje apskritus metus galima sutikti atostogaujančius lietuvius iš įvairių JAV ir Kanados miestų. Nuotraukoje p.p. Jazbučiai prie savo vasarvietės.

Po pamaldų, salėje susirinkusiems dalyviams, kalbą pasakė Lietuvos atstovas Vatikane Stasys Lozoraitis jr.

Po kalbos, Stasys Lozoraitis jr., įteikė kardinolui Samorė ir vyskupui Marcinui dovaną: knygą "Lithuania 700 Years".

• **Lietuvių Profesorių Draugija** spausdina knygą "Lietuvos Universitetas 1579-1944 m.", kuri kainuos 15 dolerių. Profesorių Draugija prašo knygos išleidimą paremti ją prenumeruojant, įsirašant mecenatais — 500 dol. auka, garbės prenumeratorių — 100 dol., ar rėmėjais — bet kuria suma.

Prenumerata ir pinigai siunčiami vardu: "Lietuvos Universitetas", 6015 South Francisco Ave., Chicago, Ill. 60629.

PASITARIMAS DAINŲ ŠVENTĖS REIKALU

JAV ir Kanados lietuvių bendruomenės IV Dainų šventės Vykdomojo komiteto pasitarimas įvyko vasario 26 d. komiteto būstinėje 6643 So. Maplewood Avenue, Chicagoje, pirmininkaujant dr. Gediminui Balukui. Buvo svarstoma vykd. komiteto biuletenio leidimas, komiteto nuostatai chorų reikalai, choristų

kelionės išlaidos, chorų žinios dainų šventės leidiniui, bilietai ir kiti reikalai susiję su dainų švente. Dr. Balukas, vykdomojo komiteto pirmininkas, pristatė visus reikalus geroje šviesoje, nes iš visų jis gaunąs moralinę pagalbą bei pritirimą. Komitetas daro geriausią, kad ši dainų šventė būtų didinga ir graži.

SIMO PRISTATYMAS NEW YORKE

ALT S-gos Richmond Hill skyrius kovo 21 d., sekmadienį, 4 val. p. p. Kolumbo vyčių salėje, 86-22 85 St., Woodhavene, N. Y., rengia rašytojo Jurgio Gliaudos naujausios knygos Simas, kurią išleido Vilties leidykla, pristatymą.

Apie rašytoją Jurgį Gliaudą ir jo naujausią veiklą kalbės rašytojas Pranas Naujokaitis.

Visi lietuviai maloniai kviečiami knygos Simas pristatyme dalyvauti.

PARDUODAMAS gerai veikęs 16 vienetų motelis su 6 kambarių gyv. namu prie judraus kelio No. 1 prie Trentono, N. J. Dabartiniai šeimininkai išeina į pensiją. Teirautis adresu: Mineika, Mounts Brik Motel, Rt. 1, Trenton, N. J. 08648. (18-21)

QUINCY COLLEGE

LOCATION: Quincy, Illinois PHONE: Area - 217 - 222-8020

Quincy College is a Catholic coeducational, four-year, liberal arts college located in a residential area of Quincy, a city of about 45,000 in western Illinois.

Its 1200 students are taught by a faculty of about 120 (Franciscan priests and laymen). The number of students in a class is small and each student is assigned to an academic advisor in his field.

The library holdings total 260,000 volumes.

Boarding students are housed in modern dormitories arranged for two students to a room.

Quincy College is fully accredited.

ADMISSIONS

At least an average of C. and certification of graduation from High School.

20 on American College Test (ACT) or College Entrance Examination Board - Scholastic Aptitude Test (CEER - SAT) required.

Applications may be submitted after six semesters of high schools ("early admission") or during senior year.

EXPENSES. Per year \$2350 SCHOLARSHIPS & AID. Quincy College offers freshmen competitive scholarships.

The National Defense Student Loan Program as well as the Education Opportunity Grants, and the Work Study Program.

DEGREES OFFERED Bachelor's degree's (B.S., B.A.) offered.

DOVANŲ IR BRANGENYBIŲ PREKYBA

TERRA

Viskas iš kristalo, porcelano, sidabro, keramikos; tautodailiniai odos ir medžio darbai; Lietuvos linas, lietuviški paveikslai ir knygos, meniškos Hummel, Cappe, Lladro, Hutchenreuther, Anri ir kt. figūros ir kt.

14 Kt. ir 18 Kt. aukso apyrankės, sagės, medalionai, auskarai, kryželiai, grandinėlės; Longines ir Wittnauer laikrodžiai, paprastai ir auksiniai; didelis gintaro puošmenų, pradedant žiedais ir baigiant karoliais ir apyrankėmis, pasirinkimas.

Žiedai su deimantais, akvamarinais, amethystais, opalais ir visais kitais brangiais akmenimis; taip pat kultūrinių perlų karoliai ir kiti papuošalai; ivory, koralai ir t.t.

Prekės importuotos iš įvairių Vakarų Europos kraštų, atraktyvios, aukštos kokybės, neaukštomis kainomis.

Mūsų adresas:

**TERRA, 3237 West 63rd Street,
Chicago, Illinois 60629.
Telefonas — 434-4660.**

VASARIO 16 ELIZABETHE

Šiais metais Tautos šventės minėjimas čia praėjo pakilioje nuotaikoje. Tai buvo vasario 15 dieną. Nuotaika visų buvo gyva dėl neseniai visus lietuvius sukrėtusios įvykių, kuriems visus dar daugiau suglaudė vienybė ir sucementavo darbui.

Minėjimas prasidėjo Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje pamaldomis, kurių metu pasirodė pirmą kartą New Yorko vyrų choras. Bažnyčios kieme plevėsavo Lietuvos ir Amerikos vėliavos.

Dvyliką valandą visi pradėjo rinktis Lietuvių Laisvės Salėn ir bemačiant prisipildė per 200 asmenų, kas čia dabar laikoma geru ženklu, nes pačiame Elizabethe veiklesnių lietuvių nedaug beliko.

Minėjimą atidarė LB Elizabethe apylinkės pirmininkas Julius Veb-laitis. Skautams įnešus vėliavas, maldą sukalbėjo kun. Juozas Pragalbickas, o himnus sugiedojo New Yorko vyrai. Tolimesnei minėjimo eigai vadovavo Irena Veb-laitienė, kuri po kruopščiai paruoštų įvadinių žodžių pagrindinėm šios šventės mintim pasakyti pakvietė Antaną Mažeiką, vieną iš Lapkričio 13-tosios demonstracijos pagrindinių vadovų. Tas jaunas ir energingas vyras Elizabethe kalbėjo pirmą kartą. Jo mintys buvo gerai motyvuotos. Kalbėjo konkrečiais pavyzdžiais ir buvo įdomu tai, kad pirmą kartą viešai buvopasakytą tiesių ir kritiškų žodžių R. Nixono vyriausybės vedamai susovietais bičiulystės politikai. Kalbėtojas užsiminė, kad ir Vatikano tylos sąmokslas Simokaičių gyvybėm gelbėti yra daugiau negu apgailėtinas, nes pats Popiežius, jo žiniomis, nepadaręs jo kalbą buvo išklauptą visu atidumu. Trumpa sveikinimą pareiškė ir parapijos klebonas Petras Žemeikis.

Toliau sekė Dr. Vinco Kudirkos vardo Elizabethe veikiančios lietuvių mokyklos vaikų parodų.

Čia mokiniai šoko, dainavo ir deklamavo. Šokius paruošė Milda Kvedaraitė, Ellė-raščius Ona Karašienė ir dainas dr. Darius Slavinškas, kuris kas šeštą dieną atvažiuoja per 40 mylių lietuviškų dainų mokinti. Jam prie fortepijono talkino Julius Veb-laitis. Eilėraščius sakė Petras Audėnas, Vita Kvedaraitė ir Onytė Karašaitė. Malonu stebėti pačius mažiausius, kurie tėvelių ir mokytojų pastangomis gana noriai parodo savo sugebėjimus. Šia proga LB New Jersey Apygardos atstovas Antanas Pocius mokyklai paremti įteikė tų komiteto pirmininkui Gediminui Alinskui \$245 čekį.

Po jaunųjų į sceną išsiriškavo New Yorko vyrų choras, diriguojamas Vytauto Strolios. Vyrų sudainavo šešias dainas ir jų išpildymas greitai susilaukė didelio klausytojų palankumo, išreikšto gausiomis katutėmis. Vytautas Strolia sugeba efektingai valdyti savo dainininkus ir jo tvirti dirigavimo mostai po kelių dainos taktų klausytojų greit įtikina. Choriui akompanavo Philip Skabeikis.

Scenos fone dunksėjo lietuviškom spalvom apipintas Geležinis Vilkas, pagamintas Audronės Bartytės, kurio iškelta galva tarytum rėkte rėkė Lietuvai laisvės. Aukų buvo sirinkta \$816 dolerių.

J. Veb-laitis, uždarydamas šį minėjimą, padėkojo visiems menininkams ir atsilankiusiems už dalyvavimą. Padėka priklausio ir Lithuanian Liberty Hall valdytojams kurie davė salę nemokamai. Kadangi šis minėjimas prasidėjo gana punctualiai, tai viskas buvo atlikta per dvi valandas ir tai įvyko turbūt dėl to, kad viskas vyko tuojuo po pamaldų.

(jpv)

**NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ**

New Britain, Conn. moterų sektetas "Svajonės", vadovaujamas J. Beinorio, šį sekmadienį, kovo 14 d. pirmą kartą koncertuos Bostone, Minkų radijo programų metinėje talentų popietėje So. Bostono Lietuvių Piliečių Klubu auditorijoje. Pradžią 2 val. p.p. Programa prasidės 4 val. p.p. ir 7 val. vak. įvyks gražuolės rinkimai. Visi maloniai kviečiami popietėje dalyvauti.

A. A.

PRANUI STEMPUŽIUI

mirus, sūnams JUOZUI ir PRANUI bei jų šeimoms reiškia širdingą užuojautą

**Petras Petrutis ir
Margučio bendradarbiai**

Brangiai Motinai

A. A.

ELENAI JANUŠKIENEI

Lietuvoje mirus, jos sūnui VYTAUTUI JANUŠKIUI su šeima, giminėms ir artimiesiems gilią užuojautą reiškia

Jurgis Stravinskas